

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo ololetno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo ololetno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostolpna petstvarata (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15 "
 za trikrat . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oglasila, zabavale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petstvarata po 2) vln.
Poslano:
 enostolpna petstvarata po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Rodna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenost pisma se ne
 sprejema. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Oh obletnici vojske.

Česa smo se naučili v politiki in gospo- darstvu?

Metoda, ki ž njo vojska uči narode, je posebne vrste. Ne naslanja se na nobene tradicije. Brez usmiljenja meče stare vko-
renjene misli iz glav, podira čustva, sadi nove, prej neznane nauke, povsod, seveda tudi pri nas. Recimo: tembolj pri nas, kjer smo bili vajeni, da je kričar s terorizmom si osvojil javno mnenje in gospodoval kot brezsrčni tiran; kričar radikalen, brezozir-
ren, ki se je držal svojega enostavnega gesla, kakor Turek korana in je preklinjal, zaničeval, uničeval vse brez vsakega usmiljenja, ki niso trobili v njegov rog, kričar, ki je ob obenem otrok.

Otroci te vrste so tudi izprva zagnali vse polno političnih evangelijev v svet; to-
da vojska je šla s svojo strašno resnostjo, s smrtnim veličjem preko teh otročaje in njihovega nezrelega vpitja in je razvelja-
vila njihove sanjarije. Poglejmo si nekaj osnovnih zmot, ki so padle tekom tega groznega vojnega viharja. Mimogrede samo omenjamo, kako silno se je zmotil svet glede na to, koliko časa bo trajala vojska. Čuli smo besede lansko leto, da preden listje odpade, bodo naši vojaki že doma, in kasneje, da bodo Božič prazno-
vali med svojimi dragimi. Kmalu bo listje jelo že vdružno rmeneti; morda pride drugi Božič, pa še ne bo konca. Te zmote same na sebi ne štejejo na rovaš političnih otrok, kakor smo jih preje označili. Pač pa štejemo med tiste, ki so dokazovali, da je gospodarsko nemogoče, da bi vojska trajala več nego par mesecev, da bodo buknile notranje revolucije po vseh drža-
vah, da bodo brezposelni ljudje po mestih gladi razdivjani onemogočili red in mir, da bodo zadivjale kužne bolezni in ustavile s svojo trdo koščeno roko daljno pot boje-
vanju narodov in držav, da bo zmanjkalo živeža in da vsled tega ne bo mogoče nap-
rejš. Res je sicer, da nobena država ni bila pripravljena na tako dolgotrajno vojsko, toda res je obenem, da sta Nemčija in Av-
strija kljub temu, da je sovražna zlobnost odtrgala vsako zvezo z državami, ki so skrbale preje v slučaju našega pomanjka-
nja za naš kruh, in sicer ne samo za voja-
štvo, marveč tudi za žene, starce in otro-
čice, vzdržali nepripravljeni s svojimi last-
nimi močmi pač ob raznih, marsikje trdih in občutnih žrtvah, toda brez gladi.

Sijajno se je izkazala organizacija skrbi za zdravje. Kar je zdravniška veda do-
gnala, to se je smoteno uporabilo in zato smo pač čuli o koleri, kozah in vseh vrst

legarjev, ki so divjali tu pa tam med vo-
jaštvom. Toda kljub temu, da so se ra-
njenci pošiljali po celi državi, da so vojaki z bojišča takorekoč prišli v stik z vsakim človekom, se ni med civilnim prebival-
stvom nikjer razpasla kužna bolezen. In gospodarska moč! O gruntu pravi naš pregovor, da ima do pekla korenine. Iz-
kušnje zadnjega časa pa nas opravičujejo, da rečemo to tudi o državi. Kako hitro se je država prilagodila izpremenjenim razmeram in posegla vmes v zasebno pri-
dobitno življenje! Nekateri panoge in-
dustrije so pač prenehale, nekaj jih je tudi propadlo. Med te štejemo zlasti stekleno in glineno industrijo, stavbeno obrt z vse-
mi njenimi pomožnimi obrti ter vse tiste obrtne panoge, ki služijo luksusu. Druge, in celo izmed imenovanih nekatere, so se izpremenile, da služijo vojaškim potrebam. Dela ni manjkalo, bilo ga je pravzaprav preveč in na tisoče in tisoče fantov in mož je bilo oproščenih, da delajo v podjetjih, namenjenih izdelovanju vojaških potreb-
ščin. Brezposelnosti pravzaprav v velikem ni bilo nikjer. Država je poskrbela, da ve-
lik preobrat, ki ga je napravila vojska, ni tlačil slabših slojev v produkciji; pobri-
gala se je, da upniki niso odrli dolžnikov. Moratoriji so v tem oziru pač marsikje za-
vrli trenutno gospodarski razvoj, toda na splošno so storili v varstvo slabših proti denarno močnejšim slojem izredno važno rešilno delo. Obenem je poskrbela država, da je bilo dovolj denarnih sredstev. Ban-
kovcev imamo sedaj brez dvojbe trikrat toliko, kolikor smo jih imeli pred vojsko v prometu. To se pozna povsod. Med ljud-
stvo je šel ta denar v obliki podpor, v obliki plač za vse tiste, ki so delali za vojaštvo, v obliki kupnin za konje, govejo živino, vozove, živež, les in vse druge ne-
štete stvari, ki jih rabi vojna uprava, da brez ovire vzdržuje v rednem teku ves ta ogromni vojaški mehanizem. To, da ni bilo pomanjkanja denarja na splošno, je vpli-
valo blagodejno na celo gospodarstvo. Tistim, ki so ostali doma, je pač mnogo-
krat zasolilo oko ob spominu, da jim si-
novi in bratje gledajo neprestano v zako-
pih in po trdnjavah blede smrti v obraz, toda solza jim ni vzela veselja do dela. Ker jim ni manjkalo denarnih sredstev, jih tudi ni trla poleg skrbi za življenje dragih črna skrb za lastno življenje. In vsled tega so imeli moči in volje dovolj, da so, zajemajoč tolažbe iz verskih načel, podvojili svoje sile in obdelali vse, kar je bilo treba, kakor čujemo velikokrat, marsikje celo hitreje in boljše nego v prejšnjih mirnih dneh. Tu so se izkazale zlasti naše žene in dekleta. Tisoče in tisoče dokazov umske kulturne višine in npravnega zdravja našega naroda nam je podala sedanja vojska. Toda izmed

njih se nam zdi največji ta, da so bile in so še v najtežavnejših časih naše matere in gospodinje kos svojim nalogam. Same, brez mozeve pomoči, brez njihovega sveta so se lotile dela. Oko uprto proti nebu, roki pri delu, srce povsod, kjer je bilo treba: pri dragih na bojišču, pri otrocih doma, pri zemlji, ki je bila izročena njihovi skrbi. Ko se bodo z lavorjem slave ovenčani naši junaci vrnili v svoje domače kraje, bodo našli svoje grunte splošno v boljšem stanju nego so jih pustili. Čast našim ženam!

Kako je padla tista grda zmot, ki so jo ponavljali srdito, včasih razbesnelo, mesta in industrijski kraji, češ, da je skrb za poljedelsko produkcijo nes pametna in škodljiva. Saj smo v naši deželi slišali, da je vsemu hudemu samo takozvani agrari-
zem kriv, in tudi pri nas se je zahtevalo, naj se odpro meje tuji živini in tujemu mesu. Ko bi se bile takrat te zahteve ures-
ničile, bi bila uničena naša živinoreja, ki že danes težko vzdržuje svoje naloge, ki bi bila pa v tem slučaju tako oslabela, da bi bili mi zdaj že zdavnej brez vsake živi-
ne. Zdaj vidi vsakdo, kdor hoče videti, da bi se bilo moralo zlasti na Ogrskem nepri-
merno več storiti za povzdigo poljedelstva in živinoreje. Ko bi bila kmečka produk-
cija v naši državi samo za polovico toliko napredovala, kakor je v Nemčiji zadnjih 20 let, bi ne bilo treba jesti sedaj nizkega, trdega, večkrat grenkega koruznega kru-
ha in bi ne bilo treba plačevati mesa po 4—7 kron kilogram, kakor se že plačuje po velikih mestih.

Pokazalo se je tudi, da je tisti stan, po katerem je vsled napačne vzgoje hre-
penel svet kot po višku sreče, namreč uradniški stan na najslabšem v takih ča-
sih. Njegovi dohodki so ob vojski taki, ka-
kor so bili pred vojsko. Draginja pa nara-
šča od dne do dne. Vsled tega tišči beda v marsikatero uradniško hišo in marsikdo, ki se šteje med gospodo, živi danes sla-
bejš nego mali kmetič na selu. Tudi dela-
vstvo v državnih podjetjih je na slab-
šem od drugega delavstva. Tam, kjer indu-
strija z dobavami za vojaštvo služi ogrom-
ne vsote, se tudi delavstvu zboljšuje plača. V državnih podjetjih, tobačnih tovarnah, pri železnicah pa so ostale plače kakor so bile in tisti, katere so šteli prej za srečne, so danes v hudih razmerah.

Mobilni kapital kaže ob vojski prav posebno, da je res mobilien, spremenljiv; svoje gospodarje silno menja. Velika pre-
moženja bodo propadla v tej vojski, dru-
god se bodo zopet nakopičila. Iz vseh teh velikih sprememb pa vstaja nepobitna res-
nica, da more biti temelj zdravemu gospo-
darstvu edino le zdrav, trden kmečki stan. V vojski je kmečka večina, v boju s so-
vražniki se predvsem vidijo trde žuljave

kmečke roke, v boju z gladom pa izključno le te.

Med politične otročaje štejemo tudi tiste, ki so ob začetku vojske zagnali šum pri nas, da bo po tej vojski nemštvo gospo-
dar v naši državi, ki so oznanjali nauke, da bo nemštvo zedinilo pod svojim gospo-
dstvom Evropo od skandinavskega severa do Carigrada. Vse to je padlo. Za trdno vemo, da so poklicani zastopniki nemške države temeljito zavrnil politične kričarje, ki so hodili nad nje v prej imenovanem smislu. Stališče Nemčije, konstatirano po dogodkih enoletne vojske, je takole: Nem-
čija potrebuje za svoj obstanek v tej stra-
šni osamljenosti, v kateri se kaže, z abso-
lutno nujnostjo trdne in močne Avstrije. Trdna in močna Avstrija je mogoča edino le, ako je notranje zedinjena, in sicer tako, da se čutijo v nji doma vsi narodi brez iz-
jeme. Sedanja vojska je pokazala, da je tak notranji red ne samo mogoč, ampak tudi lahko dosegljiv. Proti zunanjim so-
vražnikom kažejo vsi narodi, zlasti pa naš slovenski in hrvatski narod, da hočejo imeti v Avstriji svojo domovino. Temu pri-
merno se mora preosnovati država in le edino tako preosnovana država je v in-
teresu nemške države in kulturnega in gos-
podarskega razvoja nemštva, ki je brez dvojbe z eksistenco nemške države v naj-
ožji zvezi. Naj kriče otročaji kakor hočejo. Preko teh s krvjo in požari dokazanih enostavnih dejstev ne zmorejo ničesar.

Pri tem pa še nekaj. Naša država ni, ne more in ne sme biti vazalna država ni-
komur. Samostojna, neodvisna mora ostati ona, samostojna in neodvisna njena, v Evropi najstarejša vladarska rodbina! Čuli smo glasove, kako se mora naša država s carinsko zvezo združiti z nemško. Poznali smo takrat namen tega nepremišljenega govorjenja. Kakor je svojčas nemško ca-
rinsko društvo pripravljalo pot državnemu zedinjenju posamnih nemških držav in držav, tako naj bi se tudi po tej poti pri-
pravljalo, da se vsaj tisti deli naše države, ki so spadali svojčas k nemškemu »bun-
du«, priklopijo nemški državi. Te misli ne odklanjamo samo mi z vso ogorčenostjo, z vsemi silami, marveč tudi vsa oficijelna Nemčija in vsi nemški razumni možje. Da-
nes se popolnoma odkrito piše pri nas in v Nemčiji, da je carinska zveza med Av-
strijo in Nemčijo nemogoča. Vse izjave zadnjega časa iz uradnih krogov in vsi strokovni spisi soglasno to zatrjujejo. Otročaji so morali utihniti.

Zmote v notranji politiki so imele, ka-
kor sedaj jasno vidimo, svoj izvor v zmo-
tah v zunanji. Zveza z Italijo! več ne po-
trebujemo reči. Kdor tu ni hotel verjeti, kaj bo, kdor ni hotel videti, kakor so naši zastopniki nešteto krat ponavljali, kar je

LISTEK.

Tolmin.

Spomini iz dnevnika.

F. Č. — Kolikor mi znano, je bil prvi napad dne 28. maja od 5. do pol 7. ure zvečer. Hujši, večji in bližnji spo-
pad pa je bil v noč 28. maja ob 11. uri zvečer, ki je trajal pol ure. Med straš-
nim grmenjem in treskanjem božje stre-
le grmeli in bljuvali so kanoni, pokale puške, zdelo se je, da prav blizu mene. Ah, kako me je to streljanje vzdrami-
lo in vznemirilo! Prvič v mojem živ-
ljenju ta muzika! Še predno se bo pri-
kazal zore zlati pas, bo že Italijan v moji vasi — sem si mislil jaz strahopet-
než. Kakor sem bil oblečen, skočim iz postelje k oknu, poklekнем in s tre-
petajočimi ustnicami srčno molim oče-
naše in češčene Marije za zmago na-
šega orožja. Oh, to je bila popolna go-
ročja molitev, ne profundis — iz globo-
čine srca, ki je hvala Mariji tudi za-
legla. Po 1. uri popolnoči še nekaj ma-
lega streljanja, potem pa je bilo vse tiho, le strela iz neba ni mirovala . . . No, takih noči si bi ne želel znova! — Zjutraj 29. maja od 9. do pol 11. ure pa

so morali nad Tolminom grmeti grozni topovi, zdelo se je, da se pri vsakem strelu mesto podira.

Ah, ubogi vojaki, te dni veliko trpi-
jo od nallivov in gorskega mraza. Pa še revnejše ljudstvo, ki žalostno zre v bodočnost . . . Razkrojeno je na vse strani, ker je z njim udarjen tudi pa-
stir . . . A ko ga zopet ugleda in pastir ovčice, kako mu ta in ona, čeravno kr-
vavečega srca, potolažena hiti nasproti. Po grapah, zlasti v Zalazu in Perbli, je bilo tudi do 10 družin v eni hiši, in tam so si matere tudi skupno v eni peči peklo kruh, kakor je Bog že na Sijonu prerokoval. V III. Mojzesovi knjigi je namreč to zapisano: » . . . Ko bode te pribežali v mesta, pošljem med vas kugo, in izročeni bode v roke so-
vražnikom, potem ko bom zlomil palico vašega kruha, tako, da bo deset ženskih peklo kruh v eni peči in ga bodo dajale po tehtnici: in bode-
te jedli, pa ne bode te siti.«

Nedelja sv. Trojice! Ljudi je bilo 90 pri sv. maši in 30 pri sv. obhajilu. Tudi majhna pridiga. Ta dan sem pu-
stil tudi Najsvetejše v javno češčenje, katero so tudi v resnici prisrčno in za-
upno molili. Drugi dan, zadnji dan lju-
bega majnika, sem še maševal in spo-
vedoval . . . To zadnje pa zato, ker sem v hipu sklenil odraščati. Začelo je nam-

reč zopet peklenko grmeti. Italijanski šrapneli so se malo nad hišo našo raz-
lejavali, bili smo že med dvema ognje-
ma. Strah je bil velik; vsi smo bili ne-
kani panani, želodec mi je obračalo, fant, ti in tvoja mati nista za to — sem si mislil in sklenil zapustiti moje zave-
tišče! Rajne umrjem in sem pokopan v Tolminu, kakor pa tu v samotni! Z na-
hrbntnikom in kovčgom jo uderem proti Tolminu. Pridem v Tolmin, vse tiho in mirno, kakor da bi ne bilo vojs-
ke, pa tudi trg je bil prazen, izumrt. Tako smo zopet po 12 dneh povečer-
jali v kaplaniji, kjer bi bili sploh lahko ostali!

Dne 2. in posebno 3. junija, na sv. R. T., bilo je silno artiljerijsko strelja-
nje od več strani. Sovražne baterije so roparsko iskale naše baterije, a naše so jih zadevale v polno. Granate in šrapneli so kot zverinskoneumne si-
kale in cvilele na »Petelinca«, Kozlov rog in grad. Bil je to živ šrapneli in granatski pekel, a brez kakega uspeha! Došli so 4 vozovi ranjencev, kupi ita-
lijanskih mrljev pa so ostali nepoko-
pani. — Naslednji dan so Italijani ob-
novili ljuči ogenj; vse se je treslo, šipe v cerkvi so popokale, a druge nesreče ni bilo! Ta dan sem imel srečo videti tudi italijanske alpince — ujetnike.

Dne 10. junija so na vsezgodaj zbe-

žale tri družine iz Volarjev, (dobro uro od Tolmina) iz strahu pred roparskimi Italijani. Devet družin so ti roparji že odgnali s seboj. Kam, se ne ve. In to je ravno čudno, da odženejo ne samo žen-
ske, temveč tudi otročice, starke in starčke, čeprav na pol oblečene. Kjer-
koli in kogarkoli dobijo, ga zgrabijo in odvedejo. Mežnar »Pepi« je izginil ta-
koj spočetka. Polja, čeprav blizu doma, ne smejo obdelovati, da, niti iz hiše v hišo iti niso varni, da jih ne pograbi-
jo ali celo ustrelje. Stara ženica je šla na polje po redič. Sovražna krogla jo za-
dene naravnost v čelo, revica obleži mrtva. Osem dni je tam ležala z redi-
čem v roki — nepokopana! — Popol-
due 14. junija je iz Volarjev zopet ute-
klo par družin.

Grabežljiva in krvoločna patrolja je ta dan brez vsacega povoda smrtno ob-
strelila enega izmed najboljših še tam ostalih mož, krčmarja Rejca (po-
domače Piriha). Mož je hotel iz hiše v hlev, a glej, krogla mu to zabrani. Nič čudnega, da so bili Volarci od strahu kar iz uma, pustili so živino, živež in rešili golo življenje. — O prokleti in so-
vražni Italijan, on mora biti in bo za vedno poteptan. Maščevanje mu ne od-
ide! Koliko zla in bede ustvarja on na mirni slovenski zemlji! Koliko solz pre-
liva in bo še prelivalo slovensko ljud-

ves naš narod brez izjeme vedno za trdno vedel, tak je seveda na odgovornem mestu popolnoma dosledno storil vse, da bi se zveza z Italijo utrčila in vsa takozvana nespornost odstranila. Posledica tega je bila seveda politika, ki je ščitila in negovala italijansko v naših krajih in zatirala nas. Nečemo odpirati te zevajoče rane, bodi dovolj, kar smo rekli. Zdaj je zmeta v zunanji politiki, kakor upamo, za vedno pokopana in vsled tega odstranjena ena največjih ovir za naš mirni razvoj na avstrijskem jugu.

Politično najvažnejše dejstvo za nas je pa to, da se je v vojski našla zopet monarhija. Pred vojsko smo imeli pravzaprav dve državi, našo in ogrsko. Monarhija je živela samo v ideji. Vojska nam je pokazala, da imamo monarhijo, enotno, zdravo, sposobno za najlepši napredek. Temu dej-

stvu primerno bo treba nujno ukreniti vse, kar smo se naučili. Treba bo monarhiji dati skupno centralno zastopstvo za tiste stvari, ki so za življenje in razvoj monarhije le kot skupne mogoče. Sem spada armada, trgovska politika, tarifna politika, monopoli, užitinski davki, vse večje železnice in socialna politika.

Bog nam daj kmalu mir, Bog daj, da se kmalu pozidajo podrti selišča, požgana mesta, popravijo porušene železnice, zgradi iznova mostovi in ceste. S trdnim upanjem, da se bo to zgodilo, se združuje drugo, nič manj trdno upanje, da se obenem zgradi tudi nova močna, vsem prijateljem zvesta, vsem sovražnikom nepremagljiva Avstrija.

Huda bitka na doberdobski planoti. — Boj moža z možem na Krnu. — Na Goriškem splošen ogenj italijanskega topništva. — Naši letalci nad Verono.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. julija. Uradno se poroča: Včeraj se je iznova vnel boj za rob Doberdobske planote. Italijani so podnevi in ponoči na celi bojni črti neprestano napadali z največjo ljutostjo. A tudi novi nastop njih sil in žrtve je bil zaman. Le začasno je dosegel sovražnik uspehe. Danes ob jutranji zori so se pa prvotne postojanke zopet nahajale brez izjeme v posesti junaških branilcev. Proti goriškemu območju ni podvil sovražnik nobenih novih napadov. Danes zjutraj se je pričel na Goriškem zopet splošen ogenj italijanske artiljerije.

Sovražni napad v Krnskem ozemlju je bil včeraj popoldne oddit z ročnim metanjem in z metanjem kamnov. V ognju naših topov so imeli Italijani, ko so šli nazaj, težke izgube.

V Verono je metal neki naš letalec bombe. Na koroški in na tirolski bojni črti se ni pripetilo nič važnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

× × ×

Italijansko vojno poročilo.

Rim, 24. julija. Vojno poročilo dne 23. julija: Bitka na celi bojni črti ob Soči se nadaljuje. Naše orožje vedno bolj uspeva. V ozemlju Krna so pričele planinske čete prodirati ob strmih vrhu Lučnice. Sovražnik se jim je krepko upiral, a našim se je posrečilo, da so mu vzeli nekaj prednjih točk, ko so mu zadali težke izgube in jih nekaj sto ujele. Na bojni črti Plave—Gorica trajajo naši počasni napredki dalje; zavzeli smo nadaljnje strelske jarke. Zaplenjen je bil en top za metanje bomb, ena strojna puška, puške, strelivo in drug bojni material. Na Krasu je sovražnik ponoči na 22. julija velikokrat napadel. Drugo jutro je strašno ojačen, ko je z ognjem svoje artiljerije vse temeljito pripravil, izvedel napad osobito na naše levo krilo. Naše čete prve vrste so mogle, dasi so po prejšnjem dolgem boju veliko trpele, vsled uspešne pomoči naše artiljerije vzdržati in zadržati ljut napad. Ker so vedno dohajala nova ojačenja, so mogle izvesti krepak protinapad, ki se je končal za sovražnika s pravo deruto. Medtem ko je artiljerija z natančnim in

hitrim streljanjem kosila sovražne kolone, jim je sledila pehota za petami in jim je ujele z obhodnim manevrom 1500 mož, med njimi 76 častnikov. S trupli pokrito bojišče priča o izredno velikih izgubah sovražnika. Cadorna.

Boji ob Soči.

Iz vojnega časnikarskega stana poročajo 26. t. m.: Borenje za črto ob Soči, ki je dovedlo do najsilovitejših in najstrašnejših bojov svetovne vojske, se nadaljuje z obnovljeno ljutostjo že cel teden, a še vedno se ne more znati, kdaj da se odloči. Tudi v drugi bitki ob Soči je naperjen glavni italijanski naval na Doberdobsko planoto, ki jo obsipavajo Italijani s takim artiljerijskim ognjem, da prekaša celo na ljutosti prodiralno bitko pri Tarnovu—Gorlice. V privezanih italijanskih zrakoplovih vodijo italijanski artiljerijski ogenj na vse strani, celo na posamezne vozila in na posamezne osebe. Topovi grome tu neprestano že tri dni in po odmoru nekaj ur se je včeraj zopet pričel strašen ogenj. Z junaštvom, ki se mora občudovati, ga vzdržujejo čete, ki jih sestavljajo skoraj vsi narodi monarhije. Če se celo sovražniku posreči, da vdere v eno ali v drugo postojanko, se ne veseli dolgo svojega doseženega uspeha. Drugi sunek Italijanov je naperjen na Gorico, za katero se razvijajo vedno novi, ljuti boji, v katerih je imel sovražnik po izpovedi ujetnikov dozda strašne izgube. Nek italijanski zbor je izgubil v teh bojih že skoraj celo tretjino svojega moštva. Sovražni letalci poizkušajo podpirati operacije za hrbtom naših postojank s tem, da napadajo železniške proge. Osobito nad Nabrežino se vedno iznova pojavljajo sovražni letalci, ki mečejo bombe, ne da bi bili dozda provzročili večjo škodo.

Strahote zadnje bitke ob Soči.

Angel Fovčič nam piše z bojišča dne 20. julija: Zadnji trije dnevi, ki smo jih preživeli na Kalvariji, so bili strašni. To ni bil boj, to je bilo peklo. Opisati ni mogoče. Hvala Bogu, da kljub strašnemu artiljerijskemu ognju nimamo velikih izgub. Zaupamo v Boga in srečo našega orožja, da bo zmagala naša!

Največji artiljerijski ogenj, pekel granat, je bil 15. junija. Črni granatni oblaki so kakor kajnov dim zagrinjali ... seveda — kakor po navadi — brez uspeha! Le enega 20 letnega vojaka — edinega sina — je šrapnel zadel v polno, katerega smrt je pokopali pri sv. Urhu ob 9. uri zvečer. — 19. junija, v soboto zvečer, so Italijani strahovito obstreljevali most. Padlo je nad 80 granat. Od teh je le ena zadala mostu precejšno luknjo — pa samo luknjo; druga je razbila stražnico ob mostu in uničila dve življenji. Vse druge pa niso ničesar škodovala.

Ker je bil Tolmin brez glavarja in vsakega uradnika, je prišel dne 22. junija političen komisar v osebi g. Stareta, ki je prevzel prepotrebne posle in šel na roko ubogemu in prizadetemu ljudstvu v marsikaterih zadevah.

Na praznik sv. Petra in Pavla popoldne je v Volčah (v okolici g. Lamljanja) zgorelo do pet hiš. Kdo jih je užgal, se ne ve.

Daleč od grmenja topov in praske tanja morilnih pušk se sedaj kot prosti in brezskrbna ptička šetam po lepih Kamniških goricah, pevajoč pesem o izgubljenem rajju ...

Prezgodnje veselje v Italiji.

Iz Bellinzone se poroča 24. julija: V Italiji so se včeraj širile vesele govorice, da je Gorica padla. (Te neresnične govorice je nekdo razširil tudi po Ljubljani. Op. ur.) Govorice je provzročila neka brzojavka, ki jo je prejela »Tribuna« iz Curiha, češ, da bo Gorica v najkrajšem času osvojena. — Ruskega konzula v Benetkah je ranil kosce bombe, ki jo je vrge avstrijski letalec. — Palermski socialisti so predlagali, da se uvede podpora za potrebne vojaške družine. — Predsednik italijanske-francoske lige je potom poslanika Barrera prejel Joffrejevo zahvalo za tisoče prijaznih dopisnic, ki jih je prejel iz Italije o priliki francoske narodne slavnosti.

Ogromne italijanske izgube.

Dopisnik »Köln. Ztg.« poroča s soške fronte, da so Italijani v drugi bitki na Goriškem dosedaj izgubili tretjino čet, katere so postavili v boj na tej črti.

Dr. Benkovič na italijanskem bojišču.

Dne 10. julija piše dr. Benkovič svoji gospe: Po daljšem presledku razmeroma mirna noč. Moj posel danes: nakladanje vojnega materiala. Stotine konj in ljudi se gnete pred mano na kolodvoru, vse mirno in v temi. Na nebu svetle zvezde, v ozadju veličastni Krn, blizu nas drvi Soča ... okrvavljena. Zarometi in svetilne kroglice od časa do časa pretrgajo temo. Na severu se za hribom svetilka nepretrgoma — ni naravna prikazen, kar nam oznanja votlo bobnenje. Bum, zopet! Naše baterije na bližnjem hribu so najbrže opazile kak dober cilj. Tudi sovražnik pošlje par pozdravov za lahko noč. Čez 10 minut vse tiho — ne še, s hriba na hrib švigne skoro nad nami par ognjenih pušč. Mir! Skoro smo pozabili na popoldansko razburjenje, provzročeno po par neljubih gostih; dobrega humorja nam niso pregnali. Čemu? Škoda ni bilo, malo grmenja in prasketanja pa itak spada k pojmu — vojska! Naši junaki itak pravijo, da slabotno bojevanje Lahov ne smatrajo za pravo vojsko, če pomislijo na prestane boje drugod. — Zadnja lučica ugasne, vsak se zamisli na svoj dom in jo krene v svoje trdo ležišče. Le straža ob Soči budi, budi nepretrgoma ...

Kaj nam pišejo naši vojaki.

Topničar je poslal dragim domačim dopisnico z južnega bojišča ob bregovih sinje Soče: Solnce silno pripeka, vročina skoraj neznošna. Po cestah celi oblaki prahu. Občudovanja vredni so naši vojaki, ki ne zabijo v vojni nevihti svojega humorja in so zmeraj židane volje ter vedno silijo naprej. Italijanom tukaj presneto prede. Sicer grmi in poka na nas tisoče in tisoče morilnega orodja, ali učinek je jako ničev. Izgube nezvestega Italijana so pa strašno velike. Kadar zagrmijo naši 305 cm topovi, je učinek naravnost grozen. Nočni napadi laške pehote stanejo Italijane velike žrtve. Pred našimi pozicijami je bojišče posejano z mrtvimi Lah. Danes so zopet cel dan na nas streljali, ali mi smo že tako otopeni, da se nič ne zmenimo za vse laške pozdrave.

Dalmacija med Italijo in Srbijo.

Bern, 23. julija. (W. T. B.) Rimska prostozidarska »Idea Democratica« prinaša članek proti odstopu Dalmacije Srbiji. Res da imajo v Dalmaciji Slovani večino, toda Italijani so tam kulturonoši. Italija se ne more na korist Srbije odpovedati laškim oazam v Dalmaciji. Naj se nikar ne posluša veljsrbskih kričarjev. Italija naj v Dalmaciji ne zastopa nikakih srbskih, ampak laške interese in ker so Italijani, kakor je to znano, strpni, bi se slovanški večini ne godilo preveč slabo.

Zanimiv evangelij za Dalmatince, kaj ne? Preveč slabo bi se vam ne gojilo, ampak slabo vsekakor! Kako to? Res ste Slovani v Dalmaciji v večini, toda ta večina v svoji lastni deželi ne sme imeti svoje želje, ne pravic gospodarja v lastni hiši, kajti pred laškim »kulturonoscem« izgine vse drugo. Ali slišiš, Dalmatince ob Soči, kaj ti pravi Italijan? »Jaz sem kulturonosce, zato je tvoja dežela moja; godilo se ti ne bo preslabo, kajti ti si slovanška večina, jaz laška manjšina, a ti suženj, jaz gospodar.« Upamo, da bo Dalmatince ob Soči vpihnili to luč laške smrdeče kulture. Op. ur.

Bombardiranje gruške železniške proge.

Zagrebske »Novine« priobčujejo iz Cavtata naslednji dopis: Že sinoči, 17. julija, je krog 9. ure dospela vest, da se bliža naši obali oddelek italijanske voje mornarice, vsega vkup dvajset ladij, in sicer ravno med Molontom in Cavtatom. In zares, vspevši se na bližnji griček, ki nudi izvrsten razgled na celo obzorje, sem opazil tri velike temne mase, kako se leno nomikaio po morju, ki je bilo

gladko kakor olje, krog vsake pa nekoliko manjših satelitov.

Noč je bila mirna in vedra kakor ribje oko, tam za Lastovom pa je zahajala mlada luna in pustila za sabo neugodno temno noč. Ker so pa bile ladje blizu brega, nisem mogel verjeti, da bi bile sovražnikove, in čez pol ure sem šel spokojno počivat, pustivši ladje, da se dalje izprehajajo; niti slutil nisem, kaj nam prinese prihodnje jutro.

Zjutraj, točno ob 4. uri, nas vse prebude topovski streli. Kratkotrajni žvižg preko naše hišice in takoj nato dve zamolkli eksploziji v našem ozadju sta bili znak za alarm. Streljanje je trajalo neprestano do pol šestih, v katerem času so oddali Italijani najmanj tisoč granat, nekaj manjšega, nekaj večjega kalibra. Za cilj so si vzeli sela Gabrili, Uskoplje, Drvenik in kakor prvi pot — železniško progo Vojskidol — Mihanići — Cavtat. Nekoliko granat je padlo celo v Čilipe in Močiće, ena pa na Zvekovico. Škode na naši strani na čuden način ni bilo prav nobene; tako da je mogel osebni vlak iz Zelenike ob 8. uri zjutraj nadaljevati svojo pot v Mostar, dočim so se Italijani vrnili v svojo domovino za eno ladjo lažji, ker jim jo je potopil naš podmorski čoln. Žal mi je, da nisem bil tako srečen, da bi bil videl ta nedvomno krasni prizor, katerega morem samo po pripovedovanju drugih opisati.

Ko so Italijani otvorili najljutejši ogenj na železniško postajo, je bilo naenkrat opaziti, kako je iz ene največjih ladij puhnil gost dim, nakar se je ladja naglo nagnila proti zadnjemu koncu in čez nekaj minut je je zmanjkalo z morske površine. Ravno tedaj sem prihitel jaz in mogel videti samo še sedem torpedovk, kako rešujejo moštvo in kako tri ogromne ladje, menda dreadnoughti, s polno paro plujejo proti Italiji.

Dočim je ta oddelek operiral pod kanovoskimi stenami, je drug del navalil na otoček Sv. Andreja in Grebene, porušil svetilnike, nato pa zaplul v gruško luko. Kaj se je ondi zgodilo, bom poročal kasneje.

Obstreljevanje italijanskega obrežja.

Lugano. (K. u.) »Stampa« poroča iz Jakina o zadnjem obstreljevanju italijanskega obrežja: Most čez Menocchio med Pedasso in Cupra Marittima je zadelo in poškodovano veliko krogel; ravno tako je poškodovan kolodvor Cupra Marittima. Veliko krogel je zadelo železniška skladišča pri Termopoliju, železniški tir in brzojavno progo.

Napad avstrijskega pomorskega letala na italijansko-soško fronto.

Trst, 26. julija. Tržačani so bili dne 20. julija zvečer očividci razburilivega prizra. Z obrežja se je prav jasno videlo, kako je čez soško fronto pri A. letelo avstrijsko pomorsko letalo, katero so Italijani obstreljevali s šrapneli. Letalo je vrglo v italijanske postojanke bombe in videlo se je, da niso zgrešile svojega cilja. Letalo se je vrnilo nepoškodovano.

Italijani se uče računati pri Rusih.

Berlin, 26. jul. »Tägliche Rundschau« poroča iz Lugana: Italijansko vojno vodstvo naznanja, da je bilo do zdaj ujetih 13 tisoč 500 Avstrijcev, med njimi 246 častnikov. Po ruskem zgledu je italijansko vojno vodstvo uračunalo tudi internirane civiliste med ujetnike.

Za vojno napoved Italije Nemčiji.

Monakovo, 26. julija. »M. N. N.« poročajo: Poziva italijanskih listov, da se napove vojska Nemčiji, italijanska cenzura nič več ne črta. »Popolo d'Italia« izjavlja v daljšem članku, da je ta vojska neizogibna. — »M. N. N.« poročajo dalje, da bo laška vlada izročila Nemčiji noto, v kateri bo protestirala proti pojavu nemških podmorskih čolnov v italijanskih vodah.

Crupi odpotoval na Balkan.

Lugano, 25. julija. (Kor. ur.) »Popolo d'Italia« poroča: Prejšnji francoski zunanji minister Crupi je odpotoval čez Neapelj v Solun, da izvede v vseh albanskih mestih posebno diplomatsko nalogo.

Rimski politik ranjen.

Lugano, 26. julija. Ob Soči je bil ranjen rezervni stotnik Serrao, voditelj rimskih radikalcev in znan vojni hujskač.

Arabci pred Tripolisom.

Chiasso, 26. julija. »Secolo« poroča iz Tripolisa, da so sovražni Arabci že došli pred vrata mesta Tripolis. Med Evropejci je nastala panika in hitro zapuščajo mesto in Afriko.

Amerika.

ALI SE AMERIKA PRIPRAVLJA NA VOJSKO?

Washington, 25. julija. (Kor. ur.) Reuter poroča: Vojni urad namerava ustvariti rezervno armado, ki naj bi štela pol milijona mož, ne včevši milice. Mornariški oddelek bo zahteval

stvo radi njega! Pa tudi duhovniki veliko trpijo zavorlo — pravice! Slišali smo o »lepih — kulturnih« činih, ki so jih Italijani zagrešili na mnogih duhovnikih. A niste še slišali, kakor mi je verodostojna oseba pisala, da so Italijani kobariškega kaplana g. K. Reja — obesili. Nezaslišano! a Lah je vsega zmožen! Od druge strani sem pa slišal, da je še pravočasno ubežal k našim vojakom in pri njih ostal?! Kaj je res?

V nedeljo 13. junija je bila v Tolminu zopet redna služba božja, ob 6. uri in 10 min., sv. obhajil okrog 100. popoldne ob 6. uri večernice. In tako vsako nedeljo. Ljudstvo, okoličani in tržani, ki so se že zopet vračali na dom v Tolmin, so pridno hodili k službi božji, čeprav so nad glavami več ali manj žvižgale granate in šrapneli. Polagoma so se tudi temu privadili, brez strahu so obdelovali polje in kosili travo itd. V soboto 12. junija je bil ponoči pri Volčah zopet krvav spopad. Puške naših so pokale pok, pok, italijanske pa: pek pek! Drugače pa je bilo več dni zaporedoma tiho in mirno, zdelo se je, da je že mir in konec vojske. Grobno tišino je motil le ščinkovec, ki je venomer dosledno čivkal: »Semsemsem se nanaveličou« — se je namreč ko vsakodrugji tudi naveličal vojske.

30 do 50 podmorskih čolnov, več bojnih križark, štiri dreadnoughte in veliko pomožnih ladij. Oddelek preizkuša že letala in podmorske čolne in izda 100 tisoč dolarjev samo za iznajdbo sredstva, ki bi bojnim ladjam omogočil boj s podmorskimi čolni.

KOLIKO STRELJIVA SO IZVOZILI AMERIČANI.

Newyork. (K. u.) Neko vladno poročilo izvaja, da je znašal ameriški izvoz streljiva v 11. mesecih do 31. majnika le 4 milj. 800.000 funtov šterlingov (nad 105 milj. K) več kakor v prejšnji enaki dobi. Majnika leta 1915 so izvozili le za 1.100.000 funtov šterlingov več streljiva, kakor majnika leta 1914.

VTIS NASE NOTE V ANGLIJI.

Amsterdam. Kakor poroča Reuter, so se v Londonu začudili naši noti in jih je presenetila. Trde, da obdolžitev o dobavi vojnega materiala Angliji, Nemčiji pa ne, in da se tako krši nevtralnost, ne drži, ker je Amerika voljna, da dobavi vse tudi

Nemčiji in Avstriji, če dobavi blago v Ameriki. Nevtralnost bi se kršila, če bi Nemčiji v korist zaprli ameriške luke.

WILSONOVI OBOROŽEVALNI NAČRTI.

Reuterjev urad poroča iz Washingtona: Po objavi note Nemčiji se je zvedelo, da je Wilson zahteval od voditeljev armadnega in mornaričnega departementa poročilo o stanju narodne obrambe. Wilson je brez ozira na sedanji položaj že nekaj časa razmišljal o zmernem mornaričnem programu, ki ga bo predložil kongresu. Posebno želi, da bi bilo ameriško brodogradništvo enako sposobno za boj kakor katerokoli drugo. Predsednik pripravlja tudi načrt za izpolnitev armade in primerno izvežbanje državljanov, v kolikor to ne nasprotuje ameriškim tradicijam. To se sprejme že v prihodnje poročilo kongresu. Kakor se sliši, so se v tem oziru sprejeli že nekateri končnoveljavni sklepi.

Hitro prodiranje Nemcev na Kurskem. Nemške obkoljevalne čete se vedno bolj približujejo Varšavi. — Avstrijske čete osvojile važno opirališče ob Bugu. Zopet več tisoč ujetnikov.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 26. julija. Uradno se razglša: Južno od Sokala so osvojile naše čete za naše območje na vzhodnem bregu Buga važno opirališče, ob tej priliki je padlo v naše roke 1100 ujetnikov in dve strojni puški. Severozahodno od Grubieszowa so pridobile nemške čete iznova na prostoru. Na ostalih delih bojne črte se ni položaj nič izpremenil.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 26. julija. Veliki glavni stan:

Vzhodno bojišče.

Severno od Njemena je dospela armada generala pl. Below v pokrajino pri Poswolu in pri Ponovicah. Kjer se je poizkušal sovražnik še držati, je bil vržen. Ujetih je bilo nad 1000 Rusov.

Ob narevski bojni črti so naše čete tudi severno od Ostrolenke izsilile prehod čez reko. Spodaj od tam so sovražnika, ki se je ljuto branil, počasi potiskale proti Bugu nazaj. Ujetih je bilo nekaj tisoč Rusov, zaplenjenih nad 40 strojnih pušk.

Proti severni in zahodni bojni črti trdnjavske skupine Novo-Georgijevsk in Varšava se pomikajo obkoljevalne čete vedno bližje.

Južnovzhodno bojišče.

Severno od črte Vojilavice (južno od Holma), Rubieszow (ob Bugu) so potisnile nemške čete v bojih zadnjih dni sovražnika bolj proti severu nazaj. Včeraj je bilo ujetih 11 častnikov in 1457 mož, zaplenjenih 11 strojnih pušk.

V ostalem je položaj zahodno od Visle in pri zveznih armadah generalfeldmaršala pl. Mackensena neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

Poswol in Poniewice ležita približno 60 km vzhodno, oziroma južnovzhodno od Šavla.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

Vojnodopisni urad javlja 26. julija: Brez datuma. Okoli Mitave nobenih posebnih spopadov. Sovražnik, ki je vzel vas Janiški, je skušal prodirati proti jugovzhodu. Vzhodno od Rosije-nija je sovražnik prodrl do polotoka Szusza.

Ob Narewu nadaljujejo Nemci, podprti od močne artiljerije, svoje trdovratne napade na območje Rozan.

Levo od strani Visle je sovražnik pripravil naskok na Ivangorod na fronti Wolka Tycynska—Gniewosow. Sovražnika smo pri naših žičnih ovirah zavrnili.

Med Vislo in Bugom se bitka nadaljuje. V smeri na Lublin so Avstriji napravili napad na cesto, ki vodi v Belzyce. Sovražnikovo središče je 21. julija pri napadu na fronto Chmiel—Praski—Suchdoly — Olesniki—Woislawice — Grubieszow imelo težke izgube. Levo od Visle in pri vasi Rejowice je sovražnik 2. julija napade ustavil, ko prejšnji večer ni imel uspehov. — Na fronti Majdan—Ostrowski—Woislawice—Uchaine se je Nemcem kljub velikim izgubam posrečilo vzeti del naših jarkov in se razprostrti proti severu. V noči 22. julija pa smo ga s težkimi izgubami odbili. Pri protinapadu smo zajeli 6 topov in 500 mož. 22. julija se je sovražniku posrečilo pri Grubieszowu prodreti proti severu. Pri vasi Zazary smo sovražnika vrgli čez reko Bug. Pri Sokalu silovit protinapad. Naše čete so ponoči vzele nekaj jarkov, zjutraj pa odločno gnale sovražnika proti Sokalu. Pri vasi Poturzyca je sovražnik zbral znatne sile in je vzel vas, katero smo mu pa v počestnih bojih iztrgali. Med ujetniki je bil tudi ostanek nekega avstrijskega lovskega bataljona. Močne sovražne rezerve niso mogle, od višin pri vasi Zawiszina prodirajoče, prekoračiti doline Buga. Boj se nadaljuje. 21. julija je sovražnik vzel vas Dobrotwor, zvečer pa smo ga pregnali in ujeli več sto mož. — Na ostali fronti ni izprememb.

wu prodreti proti severu. Pri vasi Zazary smo sovražnika vrgli čez reko Bug. Pri Sokalu silovit protinapad. Naše čete so ponoči vzele nekaj jarkov, zjutraj pa odločno gnale sovražnika proti Sokalu. Pri vasi Poturzyca je sovražnik zbral znatne sile in je vzel vas, katero smo mu pa v počestnih bojih iztrgali. Med ujetniki je bil tudi ostanek nekega avstrijskega lovskega bataljona. Močne sovražne rezerve niso mogle, od višin pri vasi Zawiszina prodirajoče, prekoračiti doline Buga. Boj se nadaljuje. 21. julija je sovražnik vzel vas Dobrotwor, zvečer pa smo ga pregnali in ujeli več sto mož. — Na ostali fronti ni izprememb.

SILOVITI OBKOLJEVALNI BOJ NA POLJSKEM.

Kodanj, 26. julija. (Kor. ur.) Vojaški sotrudenik lista »Politiken« piše: Na Poljskem se pripravlja strašen obkoljevalni boj. Na črti ob Narevu so se v presenetljivo kratki dobi dosegli največji uspehi. Če se posreči zaveznikom, da odrežejo na glavni železniški progi Varšava—Petrograd le malo progo, in če zasedejo istočasno južno železniško progo Ivangorod—Lublin—Holm—Kovel, od katere so oddaljeni le še 10 km, stoji ruska armada pred strašno katastrofo, če ne bodo pravočasno umaknili čet nazaj. Preostala bi še edina železniška črta Varšava—Brest—Litovsk, ki pa ne zadošča za prevoz milionske armade. Več kakor dvomljivo je, da bi se pustila Rusija izvesti v nov Sedan. Ker gre za vprašanje, da se ohrani ruska vlada, je celo posest trdnjav Varšave in Ivangoroda malopomembna.

PROTI VARŠAVI.

Berlin, 26. julija. »Lokalanzeiger« poroča: Naval proti Varšavi na vseh frontah ugodno napreduje. Kakor kažejo znaki, Rusi ne nameravajo nadaljevati svojega umikanja čez trdnjavski štirikot.

»NAJVEČJI UDAREC ZA RUSIJO.«

Amsterdam, 26. julija. O vojnem položaju na vzhodu piše »Vaderland«: Na Ruskem kar dežuje porazov. Predor narevske črte in položaj Varšave sta največji udarec za carsko državo.

HINDENBURG NAMERAVA ZA HRBTOM NAPASTI RUSKO ARMADO.

Stockholm. Vojaški dopisnik »Tagblatta« poroča: Hindenburgove operacije na Kurskem nameravajo, da bi napadel mimo Vilne rusko glavno armado za hrptom, ki bi bila tako popolnoma obkoljena. Operacije so Hindenburga vredne. Rusi so preveč obkoljeni, da bi se mogli izogniti takemu porazu.

SPLOŠEN NAPAD NA NEMČIJO.

Stockholm, 26. julija. »Ruski Invalid« nujno zahteva, da se splošno napade Nemčijo.

V BUKOVINI MIRNO.

Črnovice, 26. julija. V severni Bukovini je od zadnjega ponočnega napada primeroma mirno, vrše se le male praske. Ob dnjestru se neprestano nadaljujejo boji s topovi, dasi ne več s prejšnjo ljutostjo.

RUSKO ČASOPISJE PRIPRAVLJA NA NEUGODNA POROČILA.

Kodanj. Petrograjska poročila o položaju na bojišču pripravljajo na nove neugodne dokodke. »Novo Vreme« izvaja, da se je že pričela velika odločilna bitka.

Nemški sunek proti Praszynsu se je pokazal, da je le krilo obsežne Mackenseneve ofenzivne akcije med Vislo in Bugom, vsled česar je sovražnikov položaj nedvomljivo ugoden. Vsi listi tožijo o številni premoči zaveznikov, vsled česar Rusom ne preostaja drugega, kakor da se umaknejo v redu v boljše postojanke. Na Kurskem Nemci jako hitro in odločno prodirajo. Računati se mora na to, da nekaj časa ruske-mu vojnemu vodstvu ne bo moč uspešno nastopiti proti Nemcem. Če se posreči, da se potrebno streljivo nabavi pravočasno, je vseeno, ako se zbirajo Rusi v ofenzivi ali v defenzivi. Glavna stvar je, da drže skupaj svoja vojaška ograjda, dasi v popolnoma drugih razmerah, kakor pred nekaterimi meseci.

ANGLEŠKA BOJAZEN RADI RUSKIH NEUSPEHOV IN RUSKA TOLAŽBA.

London. »Times« poročajo iz Petrograda o strateškem položaju na vzhodu: Splošno se priznava resnost položaja, ki ga je povzročilo Mackensenevo prodiranje proti krajema Travniki in Vojalovice. »Heeresbote« pa opisuje položaj optimistično, češ da ostane se ugoden, če bi se tudi še nadalje morali umikati, da se krili ruske armade naslonita na Ivangorod in na Brest—Litovsk. Važnost sedanjega položaja tiči v železnicač Luck—Kovl—Ivangorod—Varšava—Novo Georgijevsk in obsežnost ozemlja med to črto in črto ob Narevi, ki omogoča, da Rusi lahko hitro in v velikem obsegu premikajo čete. Nova črta Blonie—Nadarzyn je le dan hoda oddaljena od prešnje črte Bzurk—Ravka in se sodi o njej, da je močnejša od prejšnje. Boj v novi postojanki se je šele pričel in od četrtka se boja še niso udeležili ivangorodski topovi. Pohod s Kurskega proti jugu name-rava, kakor se splošno sodi, železnico Kovno—Vilna razdeliti v dva dela, da se strnejo operacije ob Baltiškem morju in pri Kovnu. Dopisnik »Daily Telegrapha« v Petrogradu trdi, da boj še ni odločen in da se je položaj nekoliko izboljšal. Glavna sovražna sila je naperjena še vedno proti železniški črti Lublin—Holm. S prodiranjem do Travnika je došel do točke, ki leži med Lublinom in Holmom. Če se mu tudi posreči, da tu prodre, bo imel še velike težkoče priti skozi črto Ivangorod—Brest—Litovsk. Dokler tega ne stori, še ne more upati, da prisili Ruse izprazniti Varšavo.

TEMNE SLUTNJE ANGLEŽEV.

Haag, 26. julija. Vojni poročevalc lista »Times« piše: Armade Böhm-Ermolli, Bothmer in Pflanzer-Baltin bodo, čeprav sta osrednji državi ojačili svojo severno fronto, kjer se pričakuje odločitve, krotile rusko armado generala Ivanova. Osrednji državi sta neverjetno močni in odločilna bitka je strašna.

LAŠKA SODBA O VOJSKI Z RUSI.

»Corriere della Sera« objavlja daljši članek svojega petrograjskega dopisnika o velikanski bitki na Ruskem, ki je postala strašno silovita. Položaj Rusov je nad vse ogrožen. Povsod prodirajo nemške in avstrijske čete. Na različnih bojiščih so Rusi v nevarnosti, da jih sovražniki ne odrežejo. Rusi ne morejo nikjer pričeti z ofenzivo. Kot odločilne smatra list boje na fronti med Wiepržom in Bugom.

RUSIJA ŽE PREMAGANA, DRUGI PA ŠE PRIDEJO NA VRSTO.

Bern. Major Tanner je bil z Böhm-Ermollijevo armado v Lvovu. O svojih vtisih piše 16. julija v »Baseler Nachrichten«: Kdor je tu na bojišču videl dogodke od 2. majnika dalje, ne dvomi več, da je Rusija premagana in da bosta zaveznika tudi z raznimi drugimi sovražniki končala vojsko tako, da kaj takega zgodovina še ni doživela. Gre le za vprašanje časa.

1.500.000 RUSOV UJETIH.

Berolin. »Bayrische Staatsztg.« je izražala, da je bilo na vseh bojiščih dozda ujetih vračunši dne 24. naznájeno število ujetnikov po nemškem generalnem štabu nad 1.500.000 Rusov.

Rusija.

Zakaj se duma skliče tako kasno. — Vlada ima slabo vest. — Agrarna reforma. — Letošnja ruska letina. — Rusija lahko vzdrži več let. — »Rak-rana« Rusije. Član dume, ki se je mudil v Stockholmu, piše berlinska »National-Zeitung«, je izjavil, da je znani carjev ukaz o avgustovem zasedanju dume vzbudil ne samo začudenje, ampak tudi osupljenje. Bil je izdan, ko so se po Moskvi širile najbolj vznemirjujoče vesti. Dasiravno je vlada znala spretno skrivati, vendar je ruska javnost kmalu bila zanesljivo poučena, da so Rusi v Galiciji v osmih tednih izgubili pol milijona vojnih ujetnikov; drugih izgub je bilo najbrže tudi približno toliko. Nihče tega sicer ni mogel verjeti, toda carjev ukaz jih je potrdil v njihovi bojazni. Car je duma zato tako kasno sklical, ker je armadno vodstvo upalo, da bodo tedaj že na kak način popravili velike poraze. Dosedaj se to upanje ni izpolnilo. Vlada ve,

da je javnost o tem poučena in zato je prepovedala zborovanja poslancev in seje seniorjev dume. Vlada ima slabo vest, zato kratki parlamentarno svobodo. Toda vladni strah je neutemeljen, ker še vdnó stoji za vlado tudi duma in vse rusko ljudstvo. Vemo, da je ruska armada storila, kar je le mogla in ne bojimo se, da bi vlada bila prisiljena do kakih pogajanj. Rusija je bila sicer večkrat premagana, toda uničena še ni in tudi kmalu še ne bo.

Bridkeješe od galiških porazov pa ja nezaupanje vlade, ki se dan za dnem vedno bolj odtuja ljudstvu in izdaja naredbe, ki pričajo o njeni žalostni zmedenosti in brezglavnosti. Pa ne samo v ljudstvo vlada nima zaupanja, ampak tudi minister ne zaupa ministru in se boji intrig drugega. Zmeda se je začela od zgoraj, ne od spodaj, kar bi znalo biti, če ne poseže vmes krepka roka, za Rusijo zelo usodno.

»Nowoe Vremja« poroča, da se bo duma pečala samo z 250 zasilnimi naredbami, ki jih je vlada izdala zadnje leto brez dume. Govori se pa tudi, da dobi kmalu predlogo o avtonomiji Poljske. Ministrski predsednik Goremykin, ki zadnje čase kaže vedno večjo neprijaznost do dume, je baje izjavil, da bo duma imela opraviti samo z vprašanji organizacije vojnih potrebščin. Za druga politična in kulturna vprašanja ter gospodarska vprašanja ne bo časa. Ne vemo, koliko je resnice na tej izjavi, ker nam ni znano, v koliko so poročila nemških listov resnična — in samo na te smo sedaj navezani — gotovo pa je, da bo res glavni posel dume: militarizacija Rusije, organizacija industrije za municijo, prometna sredstva, živila in druga preskrba vojaštva. Vse te stvari so v tako tesni zvezi s politiko in drugimi javnimi zadevami, da liberalni poslanci dume ne bodo opustili ugodne prilike in bodo še kaj drugega spravili na razgovor. Zelo verjetno je, da bo vlada sama stopila na to pot, če res pride na površje sedanjih poljedelskih minister Krivošin. Zna se zgoditi, da se že prihodnja duma loti najbolj perečega ruskega vprašanja, to je: agrarne reforme.

Vlada misli ustanoviti »fond državne zemlje«, zaenkrat 1 milijon desjatin (1092 ha). Naseljevanje naj bi se najkasneje začelo leta 1916. Za predprilave je za prvič določenih 20 milijonov rubljev.

Zemljo misli vlada dobiti ob reki Volgi. 150.000 desjatin se menda misli vzeti tamošnjim gosto naseljenim nemškim kolonistom; ravno v istem ozemlju misli pripraviti še okoli pol milijona desjatin za nadaljna dela; 236.000 desjatin upa dobiti potom melioracij, utrjenjem bregov in zasipom kotlin. Drugo naseljevalno delo pa tvorijo azijske gubernije ob mongolski meji, vzhodna Transkavkazija, Semirječensk in Semipalatinsk. Gotovo hoče vlada tamkaj okrepiti ruski živelj in pa mužiku naglo dati obirno zemljo.

Ko so na kongresu »splošne poljedelske uprave« govorili o nakupovanju žita za armado, je poljedelski minister Krivošin izjavil, da leto vojne kmečke sile Rusije ni omajalo. Skoro povsod bo imela Rusija sijajno letino. Rusija lahko vodi vojno še leta in leta brez strahu, da bi se izčrpala. Zalaga lahko svojo armado in poleg tega še tudi bogato zaveznike. Čim dalj bo trajala vojna, tem bolj gotovo bo imela zadnjo besedo Rusija, ki lahko iz lastne moči preživi še večjo armado. Čim več časa, tem bolj popolno bo lahko vse uredila.

Nemško časopisje priznava, da so Krivošineve besede o neizčrpilivi sili Rusije resnične, toda enega Rusiji manjka, kar dokazuje draginja in proti zapadu čim višje cene živil, pomanjkanje prometnih sredstev in municije, manjka ji organizacija.

Z juga.

RUMUNIJA OSTANE NEVTRALNA.

Kolin. »Kölnische Ztg.« poroča: »Corriere della Sera« poroča: Osrednji velešili sta z Rumunijo tako končali svoja pogajanja, da je bucareška vlada izjavila na Dunaju in v Berlinu, da ostane Rumunija še naprej nevtralna.

RAZMERE V SRBIJI.

Iz Lugana se poroča 26. julija: »Secolov« potovalni urednik Mađrini, ki se ta čas mudi v Srbiji, poroča o tamkajšnjih razmerah. Predvsem opominja na strašne človeške žrtve, ki jih je zahteval pegasti legar. Samo v srbski armadi je umrlo 30.000 mož. Civilnega prebivalstva je epidemija pobrala ponekod do 30 odstotkov. Zdravnikov, ki jih je že itak primanjkovalo, je umrla cela tretjina. Srbija je bila blizu pogina. Tedaj je posegla vmes ententa in poslala na stotine zdravnikov. Vseposod so se postavile bolnišnice Rdečega križa, katerim so se pridružili ameriški lazareti. Srbija je sedaj precej očiščena epidemij. Ententa je poslala tudi vojni materijal, topove, municijo, letala, avtomobile, čevlje, živila, tkanine in potrebno tehnično osobje. V Belgradu stoji razen srbske artiljerije dve angleški, dve francoski in dve ruski bateriji. Srbski generalni štab pravi, da se je

osamljenost Srbije vsled ruskih porazov še povečala.

600 SRBSKIH VOJAKOV PONESREČILO.

Kodanj. Preko Pariza se poroča iz Niša: Pri zgradbi nekega predora je bilo podsutih 600 srbskih vojakov.

ANGLEŠKA IN FRANCOŠKA POMOČ SRBIJI.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča po »New York Times«, da se nahaja večje število angleških vojakov in del francoskega letalnega zbora v Srbiji. Angležem poveljuje od marca konteradmiral Trubridge, ki ima svoj glavni stan v Semendriji.

SRBI PODKUPILI ALBANCE.

Rotterdam. »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča, da je Srbija podkupila več albanskih četaških vstajev, da so ustavili začasno svoje vojne operacije.

STALIŠČE RUMUNIJE.

Iz Pariza se javlja: »Tempsu« poročajo iz Bukarešta, da so nemške grožnje med rumunskim časopisjem vzbudile veliko nezadovoljnost. Zagotavlja se, da v kratkem dospe v Bukarešt turška komisija, da se pogodi z rumunsko vlado glede prevažanja municije skozi Rumunijo.

TAKE JONESCU.

S švicarske meje se poroča: »Temps« objavlja pogovor s Take Jonescom, vodjem rumunske stranke, ki hoče Rumunijo pognati v vojno proti osrednjima državama. Jonescu pripominja, da se mora vse storiti, da se Bolgarijo pridobi za vojno. V to svrhu je revizija bukareškega miru pravična in potrebna. Bolgarija zahteva garancij, ki se ji morajo in morejo dati; to bi bilo dobro za vse.

LASKE SKRBI RADI BOLGARIJE.

Turin, 24. julija. Rimski dopisnik »Stampe« piše, da se je zadnji laški ministrski svet pečal tako mimogrede tudi z govorico o nastopu Bolgarije proti Srbiji. Toda v Rimu smatrajo zelo resno govorico za neistinito, ker Bolgarija se čaka na nove predloge od strani entente. Sicer pa ta namen, napraviti na Balkanu katastrofo, ne bi niti ne odgovarjal bolgarskim aspiracijam, ker bodo Bolgari ostali najbrže nevtralni. Zato v Rimu ne verujejo v srbsko-bolgarsko vojsko, vendar pa je položaj na Balkanu zelo resen.

BOLGARIJA IN ENTENTA.

»Az Est« poroča iz Sofije, da so v bolgarskih rusofilskih krogih razširjene govorice, da so se pogajanja med Bolgarijo in entento zopet pričela in da more Bolgarija že sedaj zasesti Macedonijo do Vardarja.

BOLGARIJA IN TURČIJA.

Iz Sofije se poroča preko Budimpešte, da se bolgarsko časopisje živo peča s pogajanjimi kneza Hohenlohe z bolgarskimi politiki. Knezovo potovanje je imelo ta uspeh, da se pogajanja Turčije z Bolgarijo ugodno razvijajo. Knez Hohenlohe se je poučil o bolgarskih željah ter je zapustil Sofijo z zavestjo, da Bolgarija zaenkrat nima napadalnih namenov proti Turčiji.

OSTER GOVOR VENIZELOSA.

Na shodu liberalcev dne 17. t. m. je Venizelos izjavil, da je pripravljen zopet prevzeti strankine posle. Splošno je vzbudil pozornost oster ton Venizelosa. Posebno zanimivo je mesto, kjer je Venizelos omenil svoj spor s kraljem. Med drugim je izjavil: »Grška vlada je vse storila, da bi preprečila, da javno mnenje ne izreče svoje volje. Tedaj je zapustila pot ustave, delovala brez ozira na kralja in povečala nevarnost zunanje položaja. Vlada brez avtoritete lahko vrže deželo. Deluje se s sredstvi, katerih so se posluževali revolucionarji leta 1909. To me je napotilo, da vstopim v politično življenje prej, kot sem nameraval.«

Novice s Primorske.

Čehovin in Gregorčič. V Trstu, Pulju in Gorici odpravlja sedaj vojaška oblast sledove irredente, ki se je posebno izrazito javljala v nazivih ulic, cest in trgov. V Gorici pometajo z irredentovskimi novotarijami in jih nadomeščajo s starodavnimi nazivi. Pri tej priliki pa opozarjamo pristojno oblast, da razmisli, da li ne bi bilo primerno, se spomniti tudi bornega kmetiškega fanta, goriskega junaka Čehovina, ki se je toliko odlikoval proti Italijanom, da je postal višji oficir, baron in osebnost, ki še sedaj slovi na odlični strani knjige naše vojne zgodovine. In ne zasluži li Gregorčič, da bi se njemu, soškemu preroku in gorečemu patrijotu na čast pomenovalo kar že koli?

Vikar Franke v italijanskem vojnem ujetništvu. Piše se nam: G. prof. Franketa obveščam tem potom, ker mi je njegov naslov neznan, da se nahaja njegov gospod sin, vikar na Gorenjem polju na Goriskem, v laškem ujetništvu, kar sem zvedel iz pi-

sma svojega prijatelja potom svoje soproge. Henrik Klavora, enolet. prost., VI./97. Mil. Arbt. Abt., vojna pošta 220.

Umrli je 24. t. m. v bolnišnici Usmiljenih bratov v Kandiji č. g. Alojzij Pipan, vpok. vikar iz Št. Petra pri Gorici. Pogreb je bil dne 25. julija na pokopališču v Šmihelu. (Pismo prejeli šele danes. Op. uredn.)

Ravnateljstvo c. kr. ženskega učiteljskega v Gorici se nahaja do daljnih odredbe v Krškem na Kranjskem. P. n. člani učiteljskega zbora so vabljeni, da nemudoma naznanijo svoje točne naslove, nakar se jim plača za mesec avgust nakaže po poštinih nakaznicah. — C. kr. ravnatelj: Fr. Žnideršič.

Goriškega vina ni več. Nekdo je šel pred kratkim iz Gorice. Rad bi bil kaj jedel in kaj pil. Povpraša v hotelu, odgovor: nimamo nič. Gre na pot, v Šempetru, v Volčji dragi nič jedi, nič pijače. Gre dalje. V Prvačini se ustavi in tam mu je postreglo vladno vojaštvo. Oficir je ukazal, dati mu menažo in goriški begunec se je mogel najesti. Rad bi bil pa tudi kaj pil. V Dornbergu vpraša gospodinj: Ali mi daste malo vina? — Tukaj imaš ključ, poišči, ako ga dobiš še kapljo pri hiši. Ni ga več.

Nad Nabrežino je dne 21. t. m. zgodaj zjutraj priplul laški zrakoplov. Metal je bombe blizu postaje. Materijalne škode ni bilo. Vrtel se je tudi nad Komnom.

Iz Tolmina, 24. julija. Ker je večina Tolmincev zapustila Tolmin radi vojnih dogodkov ob Soči ter so se razkropili po bližnjih vaseh do Cerkna, pa tudi odšli na Kranjsko in na Štajersko, bo gotovo zanimalo vse begunce, a tudi vse bralce »Slovenca«, ako sporočim nekaj novic in dogodkov iz Tolmina. Pod avstrijskim orlom ostanemo gotovo še dalje in ki bi bili napadi nasprotnikov še tako veliki, jih bodo naši vrli vojaki vedno odbijali. To čuti tudi nasprotnik Italijan, ki sicer vsak dan napada naše čete in postojanke, a nič ne opravi. Razume pa lahko vsak, da slišimo dan na dan vsak trenutek šviganje šrapnelov, granat od vseh in na vse strani. — V trgu Tolmin je dosedaj le malo oseb, a tudi iz raznih podružnic so se umaknili na razne kraje. Svetujem in priporočam pa vsem, ki imajo polje ali travnike, da se vrnejo ter sami osebno skrbijo za poljske pridelke in košnje. Njiva brez gospodarja ne dá nič, a še to, kar je na njej, zmanjka čez noč. Kdor se vrača, a nima kaj živeža doma v zalogi, naj ga prinese s seboj, ker tu manjka turške, moke, sladkorja, olja, riža, splošno vsega; meso le vidimo, ko je vojaki zase vozijo. »Sveta vojska« triumfira, ker so vsi gostilničarji zbežali; imajo li kaj skritega vina, žganja ali špirita, ne vemo. Glavarstvo, sodnija, davkarija poslujejo v Cerknem, vodstvo občinskih poslov opravlja g. Ziernfeld, pošta dohaja iz Podmelca trikrat v tednu. Voza in konja ni v celem Tolminu, in ako bi se nas večkrat ne usmilili vojaki, bi morali hoditi peš na postajo k Sv. Luciji ter vse blago odnesti in prinesiti. Ker je pokopališče pri Sv. Urhu ob Soči, ob bojni črti, ne moremo tja dol, zato pokopavamo mrličje pri cerkvi; v zadnjem času so umrli: Katarina Kozorog iz Poljubina, Matevž Gabršček iz Dolj, Katarina Bajt iz Tolmina, Urša Kacafura iz Dolj, Janez Fon iz Tolmina, Marija Kenda iz Zablaz-Zabče. — Toliko novic za danes. Dal Bog, da bi ne bilo treba več sporočati v »Slovenca«, ampak, da bi se kmalu vsi Tolminci vrnili na svoje domove, kar se bo gotovo kmalu zgodilo, ko bodo naši vrli vojaki sovražnega Italijana zapodili daleč čez mejo. Do tedaj pa srčen pozdrav vsem Tolmincem in sploh vsem goriškim beguncem! — Ivan Rojec, dekan.

— Padel je na južnem bojišču. Vojno-poštno pismo z dne 20. julija nam naznaja: 19. julija je ubil šrapnel našega ljubelega tovariša Martina Perc, desetnika 37. dom. pešpolka. Lani se je boril v Galiciji in bil tudi ranjen; sedaj ga je našla smrt v brambi domovine na jugu. Bil je vrl in blag mladenič, za katerim vsi žalujemo. Uživaj večno plačilo za svojo junaško hrabrost, dragi nam Martin! Vidimo se nad zvezdami! — Žalujemo tovariši: Anton Lipovšek, Anton Jakopina, desetnik, Simon Napotnik Franc Selinšek, Jožef Bratanič, Franc Otorepec, Franc Košuta, četovodja, Spiro Biliško, Ivan Martinovič, Franc Klarič, Jožef Grbač, poddesetnik, v imenu vseh drugih tovarišev.

Razpuščena italijanska društva v Istri. Namestništvo razglašuje v uradnem »Osservatoru« razpust naslednjih društev: »Circolo Nicolò Rizzi« v Fazani, »Società filarmonico-drammatica con biblioteca circolante« in »Gabinetto di ritrovo agricolo-sociale Sanvincenti« v Sanvincenatu ter »Circolo popolare di coltura« v Galezanu.

Naročajte „Slovenca“.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 24. julija. (Kor. ur.) Dardanelska bojna črta. Ponoči od 22. na 23. julija pri Ari Burnu artiljerijski dvoboj, ki se je od časa do časa prekinil. Zjutraj 23. julija je po naših izprožena mina, da prepreči učinek neke sovražne mine proti središču, dobro učinkovala. Naša artiljerija je dosegla popoldne, ko sta dva sovražna monitorja brezuspešno obstreljavala naše levo krilo, uspeh, ker je zadela naša krogla en sovražni monitor, nakar sta se takoj oba umaknila. V odseku Seddibahra smo odbili 23. julija popoldne napad na strelske jarke našega desnega krila. Naša artiljerija je prisilila sovražno, ki je obstreljevala naše strelske jarke, da je morala utihniti. Naše anatolske baterije so razkropile sovražne čete, ki so gradile utrdbe južno od Seddibahra. Z ostalih bojnih črt se nič važnega ne poroča.

Carigrad, 25. julija. (Kor. ur.) Glavni stan poroča: Pri Ariburnu 25. t. m. obojestranska vojska z minami. Obstreljevali smo sovražni tabor pri Seddibahru. Naše artiljerije so prisilile zahodno od Hissarika pred našim levim krilom postavljeno havbično baterijo, da je zapustila prostor. Ko je baterija zopet pričela streljati, smo jo prisilili, da je utihnila. Na ostalih frontah ni nič posebnega.

RUSI SE UMIKAJO PRED TURKI.

Carigrad, 25. julija. (Kor. urad.) Listi poročajo iz Erzeruma: Ruska armada ob desnem turškem krilu se umika v več oddelkih nazaj. Turška armada jo tako trdo zasleduje, da se je mogel ruski glavni stan le s težavo z avtomobili rešiti. Neki sovražni bataljon, ki naj bi bil nadomestil čete južno od reke Araxes, je bil po turških topovih razkropljen, predno je še prišel v svoje določene mu postojanke. Turške čete so napadle Ruse tudi pri Oltyju, ki so bile mestoma oddaljene le 150 metrov. Turški topovi so napadli Ruse ravno, ko so poizkušali ojačiti svoje jarke. Rusi so bili prisiljeni, da so morali izprazniti svoje jarke. Ruski ujetniki pripovedujejo, da se je med Rusi navdušenost zelo zmanjšala.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 26. julija. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana: Na celi bojni črti nobenih posebnih dogodkov.

Najvišje vojno vodstvo.

Botha — angleški maršal.

Pariški »Journal« poroča iz Londona, da je general Botha imenovan za vojnega maršala angleške armade.

Na morju.

22 TEDNOV PODMORSKE VOJSKE.

London, 25. julija. (Kor. ur.) Pregled o dosedanjih 22 tednih podmorske vojske nam podaja sledečo sliko: Na Angleško se je pripeljalo, oziroma odpeljalo 31.385 ladij. Potopljenih je bilo 98 angleških trgovskih ladij, 502 osebi sta izgubili življenje. Angleških novih trgovskih ladij je bilo v tem času več uvrščenih, kolikor jih je bilo po podmorski vojski izgubljenih. Koncem junija so gradili 442 ladij z 1.506.925 tonami; vse od začetka vojske izgubljene ladje so obsegale 202.000 ton. Wolffov urad priporoča: Reuter hoče torej dokazati »Business as usual«, kupčija koristi, se izplača. Zakaj torej tak krík radi naše vojske z »U« čolni?

POTOPLJENI RUSKI PARNIK.

London, 25. julija. (Kor. urad.) Reuter poroča: Ruski parnik »Ribonja« s premožem iz Cardiffa v Rusijo je bil med potom pri Orknejskih otokih torpediran od nemškega podmorskega čolna. Posadka je rešena.

Razna poročila.

LETINA NA ITALIJANSKEM SLABA.

Iz Chiassa se poroča: »Idea Nazionale« ceni primanjkljaj letošnje letine na kakih 6 milijonov stotov.

PORTUGALSKI SE NE MUDI.

Iz Ženeve se javlja 25. julija: »Herald« poroča iz Lizbone: Kongres, ki se je imel sniti 3. avgusta, se je s pritrditvijo vseh parlamentarnih strank odgodil do 15. septembra; dotlej tudi ni pričakovati odločitve o udeležbi Portugalske v svetovni vojni.

VELEIZDAJALSKA RAZPRAVA PROTI VODITELJEM BURSKE VSTAJE.

Pretorija. »Reuter« poroča: Kemp je bil obsojen v sedemleten zapor in na 1000 funtov denarne globe. Vstajski voditelj Bezuidenhut in Kock sta dobila pet-, oziroma štiriletni zapor.

Pretorija. 355 možem, ki niso hoteli nastopiti proti Nemcem v južnozahodni

Afriki, so odpustili še ne dostano dobo kazni.

Dnevne novice.

— Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil črnovojniški poročnik 12. lov. bat. Viktor Kolenc. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 7. pp. Božidar Blumauer, poročnik 7. polj. top. p. Oton Gregorič, poročnik 87. pp. Ladislav Urbach in nadporočnik 3. bos. herc. p. Ivan Hacin. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil dr. Josip Medved, asistentni zdravnik 53. pp.

— O navijanju cen na deželi objavljala c. kr. korespondenčni urad: Zadanje čase se je kmetiskemu prebivalstvu večkrat priporočalo v časopisju in izven časopisja, naj, kadar prodajajo svoje pridelke, sploh ne zahtevajo nobene cene, marveč naj vprašajo kupca, koliko da hoče plačati za blago, in da naj ne sklenejo kupčije, če ponujana cena ne odgovarja pričakovanju. Prestopek navijanja cen tvori tudi, če prodajalec ne proda toliko časa blaga, dokler se mu ne ponudi cena, ki je očitno pretirana. Veliko ljudi, ki so tako postopali pri prodaji, je bilo zato že občutno kaznovanih ne samo z denarjem, marveč tudi z zaporom. A tudi ti, ki na opisani način navajajo na navijanje cen, se nahajajo v nevarnosti, da jih bo zasledovalo kazensko sodišče, ki jih bo posebno strogo kaznovalo, če širijo pouk o navijanju cen v širših krogih, s tiskovinami, okrožnicami ali na shodih. Resno se zato svari, naj se ne dajo taki nasveti in naj se ne ubogajo.

— Pouk o prometu z žitom in mlinškimi izdelki na podlagi sedaj obstoječih predpisov je izdal notranji minister. Ta pouk se bo brezplačno razdelil kmetovalcem in mlinarjem.

— Druga delna novela k splošnemu državljanškemu zakonu glede na enostavno in hitro postopanje v mejnih sporih se je razglasila 25. t. m.

— Profesor dr. Franc Feuš. V nedeljo, dne 25. julija, popoldne je po dolgotrajni bolezni umrl veleč. gospod dr. Franc Feuš, profesor mariborskega bogoslovja. Rajni je bil rojen 28. septembra 1850 v Ljutomeru.

— 60letnico duhovništva obhaja v četrtek, dne 29. julija, vlč. g. Matija Wurzer, duhovni svetnik in župnik v Rušah.

— Prvo vojno leto dunajskega vseučilišča. Dunajska visokošolska korespondenca izvaja dne 26. t. m.: Včeraj se je zaključilo na dunajskem vseučilišču prvo učno leto vojnega leta. Pouk se je na dunajskem vseučilišču v popolnem obsegu nadaljeval, dasi je v vojski veliko število profesorjev, učiteljev in docentov, dasi je bil radi prebiranj velik del dijaštva pozvan pod zastave in če tudi so morali več vseučiliščnih zavodov zapreti.

— Slovenec svojemu polkovniku rešil življenje. Posestnik Konrad Škof iz Šent Ilja je bil na severnem bojišču odlikovan z zlato hrabrostno svetinjo; zaslužil si jo je v vročem boju, v katerem je rešil svojega polkovnika iz smrtne nevarnosti. Škof je že od začetka vojne na bojišču in še ni bil ne ranjen ne bolan.

— Iz laškega vojnega ujetništva se je oglasil Anton Černe, ki je te dni sporočil svoji ženi Frančiški, da je prišel Lahom v roke, ki so ga odvedli s seboj v trdnjavo v Alessandriji. Černetova žena biva v Spodnjem Kašlju, pošta D. M. v Polju pod Ljubljano.

— Kruh na Dunaju. Dunajska mestna občina bo od 30. julija dalje oddajala moko brez koruzne primesi. Kruh pa ne bo bel, marveč črnkast, ker bo poleg drugega vmes tudi ržena moka in bo pšenična moka zmleta tako kakor v kmečkih mlinih, torej temna. Pekli bodo pekli mešan namizni kruh in čist ržen kruh; malega peciva zaenkrat še ne bo.

— Najvišje cene za moko v Budimpešti so se po najnovejši odredbi takole določile: Fina pšenična moka za pecivo 78 K 100 kg, moka za kuho (prejšnja moka št. 2) 60 K, ržena moka 42 K 24 vin. in otrobi in drugi odpadki 18 kron 100 kg. Za ostalo Ogrsko se cene neznatno razlikujejo.

— 16 železničarjev, med njimi tudi en poduradnik, so zaprli v Mürzschlagu. Obdolženi so, da so kradli živila.

— Občinske volitve v Reki. Pri reških občinskih volitvah je zmagala oficijelna lista. Izvoljenih je poleg Italijanov in Hrvatov tudi 12 Mažarov.

— Ogrska žetev bo slabša. Ogrsko poljedelsko ministrstvo poroča 24. julija, da je zadnje slabo vreme škodilo žitu in žetvi. Po novi cenitvi bo žetev manjša. Zadnjič so cenili, da bo dala pšenica 45.975.000 meterskih stotov. Sedaj jo cenijo za 1 milijon nižje. Posejanih je 5.875.979 katastralnih oralov.

ki bodo dali povprečno po 7-65 meter-skih stotov. Rž je večinoma že požeta, pa je bo tudi za kakih 0-20 milijona manj. Posejanih je 1.850.293 oralov po 6-78, kar bi zneslo 12.700.000 met. stotov. Najmanj je trpel oves, s katerim so posejali 1.877.054 oralov. Vsak oral cenijo na 6-6 met. stotov, kar bi dalo 12.390.000 met. stotov, za 60.000 nižje od zadnje cenitve. Koruza kaže dobro.

— **Majorski odlikovan.** Hrabri in slavni poveljnik dalmatinskih junakov na avstrijsko-italijanskem bojišču, strah nasprotnikov, ljubljene naših vojakov, major Stanislav Turudija, je odlikovan z vojaškim križem za zasluge tretje stopnje z vojno dekoracijo.

— **Smrtna kosa.** Umrli je na Savi pri Jesenicah posestnik, lesni trgovec in gostilničar g. Ivan Ferjan, star 64 let. — V Vojniku je umrla gospa Roza Brezovnik roj. Vrečar, soproga nadučitelja.

— **Denarno občejevanje z Nemčijo.** C. kr. kor. urad poroča, da se do preklica zaračuna 100 mark s 134 kronami.

— **rerokovanje iz Osjeka.** Neki mož v Osjeku je — kakor poročajo hrvaški listi — prerokoval, da bo Przemysl osvojen 22. marca, a Lvov 22. junija. Ta njegova prerokovanja so se izpolnila. Sedaj pa ta mož pravi, da bo Varšava padla 27. julija, a 4. avgusta da bo Rusija prosila za mir.

— **Tri sestre radi veleizdaje pred sodiščem.** Deželno brambno sodišče v Terezinu je končalo razpravo proti sestram Sinajde, Marija in Elizabeta Bayer, ki so bile obdolžene veleizdaje. Sinajde je bila obsojena na vešala, Marija in Elizabeta Bayer sta bili oproščeni.

— **Za domovino umrl.** Na italijanskem bojišču je 22. t. m. padel Jakob Mlakar, vojak 27. dom. pešpolka, doma iz Rudnika. Pokopan je v blagoslovljeno zemljo na pokopališču. Časten mu spomin!

— **Obol el** je na Jezerskem veleč. g. župnik Anton Stres in se priporoča v molitev.

— **Sin župana Belca ranjen.** Z ruskega bojišča se nam poroča: Dne 18. t. m. je bil ob Dnjestrju v noge ranjen kadet Karel Belec, sin g. župana Belca iz Št. Vida nad Ljubljano.

— **Dopusti za zasebne nastavlence.** Piše se nam: Podjetniške organizacije so napravile posebno ulogo na vlado, da bi odredbenim potom odredila za letos opustitev dopustov. Vlada je v ta namen sklicala na Dunaj posebno konferenco, na kateri denarni zavodi in zavarovalnice niso navajali nobenih razlogov, ki bi utemeljevali naredbo glede opustitve dopustov, pač pa so trgovski zastopniki bili drugačnega mnenja. Končno je prišla vlada na podlagi podanega materiala do prepričanja, da ni nikakega bistvenega povoda, zaradi katerega bi bilo potrebno odpraviti dopust s posebno naredbo. Vlada je marveč pri razpravi stavila dve vprašanji: ali se odpravi dopust, ali pa ne ter da se izplača nastavlencem, ki nimajo nad 5000 K letne plače, primerna odškodnina za vsak dan izgubljenega dopusta. Ker vlada ne odpravi naredbenim potom dopustov, ostanejo torej v veljavi v zmislu trgovskega zakona tudi letos. Toliko trgovskim krogom v vednost.

— **»Ilustrirani Glasnik«** štev. 48. ima sledeče slike: Soči. — Ob izlivu Soče. — Ruski porazi v Galiciji in na Rusko Poljskem. — V Benetkah. — Potop laške križarice »Giuseppe Garibaldi«. — Naši tirolski domobranci. — Bolni vojak. — Z zapadnega bojišča. — Padli junaki. — Bratje Resman. — Velikanski nemški avtomobil z generalnim štabom. — Moške ene alban-ske rodbine.

— **Veliki dobički železne industrije.** Železna industrijska družba v Pragi, ena največjih v celi državi, izkazuje v prvi polovici letošnjega leta nad 11 milijonov kron čistega dobička in bo izplačevala svojim delničarjem 100 K dividende. Lansko leto je znašala dividenda samo 40 K. V vojski-nem času cvete tovarnarjem železja in orožja zlata pšenica.

Slovenski zemljevid Evrope. Merilo 1:4.000.000. Velikost zemljevida 115x86 centimetrov. Cena 2 kroni 40 vinarjev, na platno, zložljiv, žepna oblika 6 kron, na platno s palicami 6 kron 50 vin. Ta zemljevid nudi najlepši pregled za vse slučaje in potrebe, istodobno bo pa ustrezal tudi za orientacijo pri zasledovanju vojnih dogodkov na vseh bojiščih. Zaradi velike oblike bo najbolje služil na steni. Izredna natančnost in preglednost sta prvi prednosti tega zemljevida, ima jih v toliki meri kakor noben drug zemljevid Evrope v istem merilu.

— **Župnik in učitelj kosita.** Župnik v vasi Grač v Tirolah se je zadnje tedne, ko je radi vojske z Italijo zmanjkalo delazmožnih moških, postavil na čelo čvrstih starčkov, fantov in žensk, ki so bile pripravljene za kosce in je šel s svojo četo od posestva do posestva pomagat kositi in spravljati seno. Za travnike v ravnini si je

Zemljevid k zadnjim bojem ob hercegovski fronti.

g. župnik izposodil stroj za košnjo. Ljudstvo je bilo vsled župnikovega prizadevanja tako navdušeno, da je bila košnja izvanredno hitro opravljena. — Češki učitelj Ivan Benda v Vostrovi je imel v šoli le kratek pouk in je ob lepem vremenu z otroci šel na travnike pomagat spravljati seno. Zjutraj zgodaj se je navadno pridružil koscem in je do časa, ko se je pričel pouk, pridno vlekel koso kakor drugi kosci. Vesele pesmi so se glasile na travniku, kjer je kosil učitelj Benda.

— **Alkohol — morilec!** V Lahoncih sta dne 6. julija šla Rudolf in Jožefa Šef na delo ter vzela seboj svoja otroka, šestletno Ano in petletnega Avgusta ter — pol litra žganja! Da žganje ostane pravilno hladno, sta ga zavarovala v jelšju ob vodi, otroka pa sta bila prosta. Iztaknila sta steklenico ter jo do dna izpraznila. Ana je postala takoj nezavestna, je začela bruhati ter je drugi dan umrla. Alkohol jo je umoril!

Pesem — bojna sila.

V drugi Mesenski vojski se je Spartancem slabo godilo. Vprašali so Apolona v Delfih, kaj naj store. Preročišče jim je odgovorilo, naj si od Atencev izprosiyo vojskovodja. Atenci so jim poslali kraljevega pesnika Tirteja. Ta je s svojimi pesmimi najprej v Sparti združil razdružene duhove, potem je začel zlagati bojne pesmi, s katerimi je Spartance tako osrčil, da so slavno premagali sovražnika.

V pesmi je velika moč. Krivoverec Ari je svojo krivo vero vplel v pesmi, in pesmi so jo hitro raznesle na vse strani. V Asiziju sta se bila škof in mestni župan hudo sprla. Sv. Frančišek zloži pesem in ukaže dvema bratoma, naj jo zapojeeta pred županom in škofom. Komaj je bila pesem speta, je že združila poprej razdvojeni srci krščanska ljubezen.

Pesem, prav zložena in prav zapeta, ima silen vpliv na človeško srce. Srce pa vlada človeku telo in dušo. Pesem vzbuja v človeku strasti, plemenite strasti, pa tudi pogubne. Strast je kakor ogenj, ki dobro služi, pa hudo gospodari. Srce je ognjišče, pesem je pa meh, ki razpiše ogenj v močan plamen.

Vsaka strast ima pa to lastnost, da vpliva na vsega človeka. Lahko človeka potre, da se čuti nezmožnega za vsako delo, pa ga tudi povzdigne, da čuti v sebi levjo moč, ki je nobena ovira ne ustavi.

Strast stori, da je človek krotek kot jagnje in mehak kot vosek, pa človeka tudi razvname, da je divji kakor kraška burja.

Zato ima pesem pri vojaki moč, da na potu ne čutijo utrujenosti, da pozabijo na lakoto in druge svoje nadloge, da lažje prenašajo mraz in vročino, da jim raste pogum in moč, da jih ne muči dolgčas in domotožje in da si lažje ohranijo zdravje.

Brez dvoma se bo pri vojaki po vojski marsikaj reformiralo in na novo vpe-ljalo. Takrat naj bi se tudi petje sprejelo med vojaške predmete. Bilo bi za vojake v miru in v vojski največjega pomena.

Sicer naj bi se pa od ljudske šole naprej gojila pesem med moško mladino. Opozoril bi pa pri tem na dva velika nedostatka sedanjega pevskega pouka.

Vsak narod ima svoje narodno pe-tje. Drugače poje Lah, drugače Nemec, drugače Hrvat, drugače Slovenec. Zato mora pri pevskem pouku vse petje prei-njati narodni duh. Dandanes se pa ta na-rodni duh iz napevov navadno popolnoma eliminira. Po cerkvah in šolah dominira umetna pesem, ki je narod ne razume in ki tudi ni prijetna za narodova ušesa. Zato pa petje med narodom vedno bolj pojema. O ljudskem petju se veliko govori in piše. Toda za ljudsko petje je treba tudi lju-d-ske pesmi. Pa dandanes se je vsa umet-nost ljudstvu odtujila. Slike, ki so po na-šem mnenju prave spake, se hvalijo kot umotvorji. Pišejo se dolgi spisi, ki jih nihče ne razume, pa pravijo, da je ravno ta ne-razumljivost prava umetnija. In zlagajo se napevi, ki jih razni godbeniki ne morejo prehvaliti, narodu pa ostane srce pri tem petju mrzlo. Vem, da mnogim prav iz srca pišem te vrstice. Nazaj k stari pesmi!

Druga hiba je pa ta, ker se uče in po-jejo vsako leto nove pesmi. Vedno le kaj novega, staro se pa sproti pozablja. Non multa, sed multum! Vsaj nekaj pesmi naj bo lastnina celega naroda.

Ljubljanske novice.

Ij **Govorice o padcu Gorice.** V nedeljo dopoldne so bile razširjene po Ljubljani govorice, da je Gorica padla. Večkrat se ču-jejo slične razburiljive govorice. Že dolgo čaka javnost, da oblast prave povzročitelje takih lažnjivih govoric enkrat prime. Na drugem mestu poročamo, da je priobčil vest o padcu Gorice list »Tribuna«. Tisti, ki je to lažnjivo vest prvi raznesel, je mo-ral pač v Ljubljani čitati »Tribuna«. Kdo

PROTI BOMBAM, NAPOLNJENIM S PLINOM.

(S sliko.)

Glavni namen vsake vojske je, kadar izbruhne, da se uniči sovražnik. V sedanjih vojski se je v ta namen pojavilo novo orožje, namreč bombe, ki so napolnjene s plinom in ki sirijo dim. Kadar take bombe razpočijo, se dvigne gost dim, ki vso oko-lico zagrne v temo. Vojaki zato ne vidijo in se ne morejo posluževati svojega orožja. Dim prihaja skozi očesa, nos in usta v telo,

kjer povzroča poškodbe. To bojno sred-stvo se navadno uporablja pred naskoki. Naša slika nam predstavlja, kako se ščitijo proti bombam napolnjenim s plinom in proti bombam, ki razširjajo dim. Na levi zgoraj in spodaj: Varstvene krinke in di-halniki Angležev. Na desni zgoraj nemški sanitetni vojak s krinko, ki pokriva obraz. Sanitetni vojaki so preskrbljeni tu z apa-rati, s katerimi oživljajo vojake, ki so se onesvestili. Slika na desni spodaj: Fran-coski vojak z varnostno krinko.

je to? Priprost človek skoro gotovo ne.

Ij **Poročnik 27. pešpolka Stanko Vel-kavrh** piše svojemu g. očetu dne 25. junija iz kraja Kazalinsk v Turkestanu: Predragi atek! Zdrav popolnoma. Kopljemo se vsak dan v Syr-Daria. Kazalinsk je oaza sredi velikanske pešene puščave. Toplote je tu poleti do 60° in pozimi do 35°. Z menoj jih je od našega polka še 6.

Ij **Umrovljen** je c. kr. okrajni gozdai Adolf Melliwa v Ljubljani.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Ludovik Zajc, sin krojaškega pomočnika, 3 me-sece. — Eemerik Nagy, pešec 101. peš-polka. — Štefan Onya, pešec 101. peš-polka. — Antal Nagy, podesetnik do-mobranskega pešpolka št. 3. — Mile Bec, pešec 96. pešpolka. — Vencelj Gir-schik, pešec 42. pešpolka. — Ivana Dovč, hiralca, 54 let. — Josip Čarman, bivši delavec-hiralec, 73 let. — Jakob Selan, mizarški pomočnik, 21 let.

Ij **Razkazovanje zanimivih primerov ranjenosti.** Jutri v sredo, 28. julija, bo g. štabni zdravnik vseučiliški docent dr. Springer v tukajšnji c. in kr. rezervni bolnici v »Marijansko« razkazoval več za-nimivih primerov vojne ranjenosti. Pristop k predvajanju imajo poleg vojaških zdrav-nikov vsi civilni zdravniki. Garnizijski vr-hovni zdravnik jih s tem vljudno vabi na udeležbo. Začne se razkazovanje ob šestih zvečer.

Ij **Zopetna osvojitve Lvova v Kino »Central«** v deželnem gledališču se vi-di od danes naprej. Čeprav je imel Kino »Central« pri nabavi tega filma velike izdatke in nudi poleg tega še nadaljnji prvovrstni vsposred, se **vstop-nina v dež. gledališču ni povišala.** Na vsposredu so nadalje: Sijajna tridejan-ska drama »Črna mačka«, veseloigra v dveh dejanjih, »Slamnatí vdovec« in drugo.

Ij **Kanarček** se je zaletel na Elizabetno cesto št. 5, prvo nadstropje, vrata št. 4, kjer je lastnika na razpolago.

Premestitev skodove tovarne za stroje in kollarne.

Praško osrednje ravnateljstvo združe-nih tovarn za stroje se je obrnilo na razna mesta na Češkem radi premestitve Skodo-dove strojne tovarne in kotlarnice iz Plzna. Zahteva se brezplačen odstop primerne-ga zemljišča v izmeri 25 oral, zgradba cest in kanalov, preskrba potrebne vode za ljudi in stroje in popolni ali delni odpust občin-skih doklad. Investiralo bi se v podjetje 10 do 12 milijonov kron; zaposlenih bi bilo v tovarni 200 uradnikov in do 2000 delavcev.

Škodove tovarne v vojni.

Praško socialno demokratično »Pravo Lidu« piše: Petnajsttisoč ljudi dela v Sko-dovih delavnicah v Plznu tudi ob nedeljah in praznikih, da se more zadostiti velikim potrebam glede vojnega materiala. Tovar-no so v smeri proti mestu razširili s kom-pleksom novih modernih oddelkov, tako da so se morali izpremeniti mestni regu-lacijski načrti. Onstran železniške proge, ki je preje proti zapadu obmejevala to-varno, bodo v kratkem gotova poslopja za vrsto novih oddelkov. Vsak prazen pro-stor tovarniškega ozemlja se je v zadnjih mesecih zazidal, mnogim starejšim zgrad-bam se je dozidalo po eno ali več nadstro-pij, in ko še vse to ni zadostovalo, so se odločili za zgradbo nove velike podružni-ce Škodovih tovarn v bližini starega stre-lišča, kjer se razen tovarniških poslopij gradi tudi nova delavska kolonija. Rezer-voir delavskih moči v zapadni Češki tudi ne zadostuje več in iz cele Avstro-Ogrske in tudi iz sosedne Nemčije vro delavci semkaj. V tovarni delajo Čehi in Nemci, Mažari, Hrvati, Poljaki, Slovaki, Nemci iz cesarstva; slišijo se jeziki vseh narodov v monarhiji. Baterija za baterijo se prebira in odpravlja na železnico, poškodovani topovi se popravljajo z največjo naglico. Strelišče ne zadostuje več za preizkušnje novih in popravljenih topov, možnar-jev in strojnih pušk: ravnokar pripravljajo novo, veliko večje strelišče. V mestu se cel dan sliši gmenje topov, da šklepetajo šipe v oknih; vmes prasketajo tu in tam strojne puške. In prebivalstvo se spominja naših čet v Galiciji, kjer je velik del do-seženih uspehov pripisati Škodovim to-povom.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUB-LJANI

priporoča sledeče novosti:

Bobelka: **Formularienbuch für die Pfarr-kanzlei.** Vel. 3 K, po pošti 10 vin. več. Meyenberg: **Brennende Fragen.** VII. Heft, Zeichen der Zeit. Konferenzen und Predigten. Cena K 5-10, po pošti 20 vi-narjev več.

Vidmar: **Kriegspredigten.** Ansprachen und Betrachtungen aus den Tagen des Weltkrieges 1914/15. IV. Heft. An be-sonderen Gedenktagen. — Krieg und Eucharistie. — Krieg und Marienver-ehrung. Cena K 1-10, po pošti 10 vi-narjev več.

Oklic.

Patriotična zbirka kovin.

Našemu prebivalstvu!
Pomagajte dobiti vojno!
Zbirajte in darujte mesingaste kuhinjske možnarje!

Sramotni načrt naših sovražnikov, nas ovirati pri nadaljevanju nam vsiljene vojne in njih poraženju s tem, da nam odrežejo dovoz kovin, se mora preprečiti.

Darujte vse mesingaste kuhinjske možnarje zbirki kovin za vojno!

Dajte jih učencem, ki pridejo k Vam nabirati!

Kdor daruje zbirki vojnih kovin mesingast kuhinjski možnar, dobi zato železnega!

Učenci bodo poprašali po vseh hišah po mesingastih kuhinjskih možnarjih. Potem bo vojaška uprava poslala na vse občine potrebno število železnih kuhinjskih možnarjev. Učenci bodo nato prišli po darovane mesingaste možnarje in bodo obenem prinesli darovalcem nove železne.

Kdor daruje mesingast kuhinjski možnar, pomaga premagati naše sovražnike.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
Ljubljana, dne 23. julija 1915.

Kongres čeških meš.

V Pragi se je vršil kongres čeških meš. Kor. urad poroča: Zborovanje so začeli z ovacijo cesarju. Cesarski namestnik grof Coudenhove je rekel: »Najvažnejša naloga, katero imamo vsi, je ta, da v prebivalstvu gojimo in vzdržimo patriotično razpoloženje in zavest, da je usoda Avstrije tudi usoda njenih narodov nerazrušljivo združena.

Avstrija je po svojem postanku in po svojem dosedanjem položaju zavetišče narodov, ki stoje pod slavnim žezlom Habsburžanov. Kako potrebna je ta združitev in varstvo, dokazuje ravno sedanja vojna, kjer bi na raznih bojiščih bili trije cvetoče se razvijajoči narodi v svoji narodni bodočnosti. v svojem narodnem obstanku ogroženi, če bi se sovražniku posrečila zmaga. K sreči te nevarnosti ni; kajti trdnosklenjeno stoje naše in naših zaveznikov armade. Izdajstvo zaveznika naši armadi ni prineslo škode, ampak novih zmag.

Raz častitlive mestne hiše so pred kratkim naznanjale črnorumeni in belorudeče zastave lvovsko zmago, naj zopet v kratkem zaplapolajo in naznanijo končno zmago Avstrije in naj se tedaj na obeh teh znamenjih ustanovi srečna bodočnost mest kraljestva češkega.« Predsednik deželne upravne komisije grof Schönbach pa je svoj pozdravni govor končal: »Zavedajmo se vedno tega, da more z mirnim delom, z izpolnjevanjem svojih dolžnosti proti domovini in državi, vsak posameznik, vsako mesto delati na to, da bo češki narod skupno in v slogi z nemškimi narodo m, oba naroda skupaj v popolni, z ničemer kaljeni enakopravnosti, da bo kraljevina Češka v okviru avstrijske države srečno prestala težke preizkušnje tega časa in doživela varni razvoj lepše bodočnosti.« Praški župan dr. Groš je rekel: Vsa češka mesta in vse češke občine navdaja le ta edina misel z vsemi silami delati, da se ta vojna kmalu konča po zmagovitem porazu vseh sovražnikov in z zagotovitvijo trajnega in blagoslovljenega miru. Naše edino geslo bodi tudi zanaprej: »Vzdržati kot doslej do konca, do popolne zmage našega slavnega orožja.«

Na to so se vršila poročila o nalogah mest na socialnem, zdravstvenem, finančnem in kulturnem in šolskem polju.

Pogrešane družine z Goriškega.

Išče se Valentin Štekar iz Gor. Cerovega pri Gorici; pojasnila njegovemu sinu Karolu Štekar, k. k. Lir. Nr. 4, Rek. Abt., Judendorf pri Gradcu. — Išče se Katarina Jarc s tremi otroci, doma iz Dobrodo, okraj Tržič; pojasnila na Josipa Žiganto, 3./162. Landst. Komp., vojna pošta 607, ali pa na uredništvo »Slovenca«. — 1. Franc in Katarina Pinter, Brestje 51, županstvo Kojško, iščeta svoja otroka. 2. Janez Mavrič, Krasno 1, županstvo Kojško, išče ženo in otroke. 3. Anton Mavrič, Višnovile, občina Kojško, išče ženo in otroke. 4. Josip Mavrič, Kozani Borh 71, občina Kojško, išče svoje starše. Vsi ti so sedaj v Ajdovščini. Tozadevne poizvedbe naj se javijo župnemu uradu v Ajdovščini, Goriško. — Franc Vidič, K. k. Gendarmerie Asistenz, Ročinj, vojna pošta št. 88, išče družino Jakoba Pušnar iz Vogrinskega št. 70, pošta Srednje. Prosim oče, pišite mi na ta naslov in pošljite mi tudi Vaš naslov. — Pogrešata se Anton in Ana Lesizza, vas Medea, okraj Gradiška; njihov sin leži bolan v rezervni bolnici v Gradcu. Kdor ve za omenjene starše, naj sporoči voj. kuratu Erzunu, Sackstrasse 15/III., Graz. — Justina Zdravljie iz Boveca št. 226 išče svojo družino Marijo, Terezijo in Silvestra. Kdor kaj o njih ve, naj naznani na naslov: Bodendorf 3, p. Mauk, Nižje Avstrijsko. — Pogreša se družina Korenjak, kraj Salinberg št. 5, občina Biljana, Brda, Primorsko; pojasnila na Alojzija Korenjak, c. in kr. trdnjovski topniški polk št. 5.

*Zdala konzorcij »Slovenca«.

4. rez. komp., Tivat (Teodo), Boka Kotorska, Dalmacija, ali pa na uredništvo »Slovenca«. — Franc Lužnik, Kozarišče št. 3, županstvo Volče, išče svoje starše in pa družino Luka Jug iz Volčanskih Rut št. 20. Kdor kaj ve o njih, naj sporoči Francu Lužniku, Predtrg 64, Radovljica, Gorenjsko. — Belingar Marija, iz Steverjana pri Gorici, sedaj begunka v Jrmadorf 7 pri Römerstadtu na Moravskem, išče svojega očeta, brata in sestro. — Išče se družina Ferfolja iz Doberdoba na Goriškem; pojasnila na Josipa Ferfolja, Landsturm Wachkomp. I, Hasnerplatz 12, Graz. — Išče se družina Frandolič (podomače Mikula) iz Doberdoba na Goriškem; pojasnila Josipu Frandoliču, K. k. Landsturm Wachkomp. I, Hasnerplatz 12, Graz. — Janez Movja, K. u. k. F. K. R. 7, Ers. Kader, Wiener Neustadt, išče svojo družino, doma iz Biane v Brdih pri Gorici. — Kdor bi kaj vedel, kje se nahaja Marija Gruntar iz Kobarida št. 49, naj sporoči očetu Antonu Gruntar, Polhovgradec, Kranjsko. — Išče se družina Antona Fikfak, doma iz Vodrijana, vas Brdo, občina Kojško; pojasnila Antonu Fikfaku, Landsturm Eisenb. Halbkomp., Dutovlje na Krasu. — Ivan Kragelj iz Volčanskih Rut, išče svojo ženo s petimi otroci in Josipa Kenda, Sela št. 9; pojasnila Ivanu Kragelju, K. u. k. Landsturm Wachkomp., Hasnerplatz 12, Graz. — Išče se č. g. Josip Shejbal; vikar v Borjani pri Kobaridu in njegova služabnica Lucija Kuštrin. Pojasnila prosi Zofija Šerli, Podmelec na Tolminskem. — Anton Maurič, 97. pešpolk, 3. Arb. Abt., Veržej p. Križevci, Stajersko, išče svojo soprogo Marijo Maurič, doma iz Kozane (Brda) pri Gorici. — Franc Kogoj, rez. bolnica št. 10, II. nadstropje, soba 41, Zagreb, išče svojo družino Marijo Kogoj, iz Ročinja št. 90 pri Kanalu, Primorsko. — Elizabeta Jug, Via S. Apollinare 2./III., išče družino Melinec, Kamno št. 31, in družino Cimprič, Kamno št. 19. — Martin Kramar (pri baronu Pitel), Wiener Neustadt, išče svojo družino iz Borjane. — Josip Nuk, K. u. k. Feld. Kan. Reg. Nr. 8, 6. Bat., vojna pošta št. 323, išče svoje starše Ano in Ivana Nuk iz Kamnega št. 59 pri Kobaridu.

Nov top za podmorske čolne.

Haag, 26. julija. »Handelsblatt« poroča iz Newyorka, da je ameriška vojna mornarica poizkusila navpično streljajoč, tricolni top za podmorske čolne, ki se potem, ko je izstrelil, lahko takoj zopet potopi.

Kupim v vsaki množini mikano in nemikano

domaće predivo

po najvišji ceni. — Ponudbe na: Ivan N. Adamič, vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 1453

Hišica z vrtom

se odda v najem takoj z 1. avgustom. Poizve se Galjeveca št. 5 pri Rakovniku. 1438

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Sprejmeta se takoj

2 kontoristinji 2

s prakso, zmožni slovenskega in nemškega jezika. Prednost imajo take, ki so vešče tudi hrvaščine. — Ponudbe na upravništvo tega lista pod K. A. 1916/1466.

Izkušen in samostojen 1445

knjigovodja in korespondent

išče pol-ali celodnevne službe, najrajše v denarnem zavodu ali pri večji trgovski trvdki. — Prijazne ponudbe pod »Dati-imeti« na upr. lista.

10.000 hekto

1376 sortiranih

gospodskih vin

razprodaja v poljubnih množinah

Albert Zerkovitz
- Nagykanizsa (Ungarn). -

5000 hekto

raznovrstnega starega in novega belega in rdečega

oddaja po zmernih cenah

Središnja zadruga hrvat. vinogradnikov
Zagreb, Kukovičeva ulica 5.

Odda se takoj

stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritlikami
Tobačna ulica št. 5. Pojasnila daje:
Štern, Kreditna banka. 1474

Št. 8132.

Razpis ubožne ustanove.

Mestni magistrat ima oddati eno mesto

Marije Pauschekove ustanove za revne osirotele ljubljanske otroke

obojeega spola v letnem znesku 40 kron.

Pogoji:

1. Pravico do te ustanove imajo le taki revni osiroteli otroci, ki so v Ljubljani rojeni, sem pristojni in ki tukaj žive.

2. Ustanovo se sme uživati le do izpolnjenega 14. leta starosti.

Prošnje, katerim je priložiti dokazila o izpolnjenih pogojih, ki so naštetih pod 1. in 2. (rojstni list, domovinski list, mrtvaški list očeta ali matere, navedba stanovanja), je vlagati pri vložnem zapisniku mestnega magistrata do vštetega 14. avgusta 1915.

Za zakasnele prošnje se ne bo oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski,

1463

dne 19. julija 1915.

Št. 11.640.

1471

Stanovanje v najem.

V poslopju meščanske imovine v Ljubljani oddati je za rok

1. avgusta 1915

v najem jedno v II. nadstropju hišnega trakta na Pogačarjevem trgu h. št. 3, na vogalu Lingarjeve ulice ležeče stanovanje, obstoječe iz 4 sob in kabineta s pritliklinami vred.

Pismene ali ustmene ponudbe sprejema mestni gospodarski urad, kjer se v uradnih urah dobivajo eventualna pojasnila.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 22. julija 1915.

Deželni odbor vojvodine Kranjske
naznanja tužno vest, da je odlična sotrudnica deželnega muzeja »Rudolfina«, asistentinja, gospodična

dr. ANA SCHIFFRER

dne 23. julija 1915 na Dunaju v Gospodu zaspala.
Pogreb se vrši dne 28. julija 1915 ob 9. uri dopoldne v Gradcu.
Blaga ranjka bodi priporočena v pobožno molitev.

V Ljubljani, dne 27. julija 1915. 1473

Globoko potrtem srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubeznivi soprog in predobri oče in stari oče, gospod

Josip Ravhekar

po daljši, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče v 63. letu svoje starosti včeraj, dne 25. julija ob 4. uri zjutraj vdan v voljo Božjo izdihnil svojo blago dušo.

Zemski ostanki nepozabnega rajnika se jutri, dne 27. julija ob 8. uri zjutraj na tukajšnjem župnem pokopališču polože k večnemu počitku.

Svete zadušne maše se bodo brale v Boh. Bistrici in v Ljubljani.

Bohinjska Bistrica, dne 26. julija 1915.

Žalujoči ostali.

1469 Brez vsakega posebnega obvestila.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.